تبصير الأنام بشرح

نواقض الإسلام

د اسلام نواقض او دخلکو پوهاوی

تأليف :

فضيلة الشيخ عبد العزيز بن عبد الله الراجحي حفظه الله

ترجمه بلغة البشتو:

عبد الرحيم سلطان

الحمد لله رب العلمين، والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد، وعلى آله وصحبه أجمعين، أما بعد:

په دې رساله کې د اسلام هغه لس لوې نواقض کوم چې شيخ الاسلام محمد بن عبد الوهاب رحمه الله په خپله رساله کې راجمع کړي دي بيانيږي .

دنواقض الاسلام معنى: نواقض جمعه ده دناقض او ناقض د يو شي دهغې باطلونکي او فاسدونکي او دمينځه وړونکي ته وايي، نو د نواقض الاسلام معنى ده هغه عملونه او کارونه چې کله انسان د هغې مرتکب شي، نودهغې دوجې نه دانسان دين او اسلام باطل شي،او د دائره اسلام نه خارج شي، کافر اومشرک شي، (والعياذ با لله) مګرکه توبه وباسي اوبيرته په اسلام کښې داخل شي، ددې مثال داسي دی، لکه يو انسان چې پوره اوکامل اودس وکړي، اوپه طهارت کښې داخل شي اوبيا روستو دهغه نه متيازي وغيره خارج شي ، نو دهغه

اودس مات اوطهارت يي باطل شو ، همدارنګه داسلام نواقض هم دي په دي معنی باندي چې کله انسان دهغې ارتکاب وکړي، نو ددين اسلام نه خارجيږي او په کفر شرک کې داخليږي . نسئل الله السلامة والعافية.

امام محمد بن عبدالوهاب رحمه الله په خپله رساله کښي يوائې لس (١٠) نواقض داسلام ذکرکړيدي،ځکه چې دا لس لوې نواقض دي ، دنواقض الاسلام نه، او نور نواقض داسلام په دي لسو (١٠) نواقضو داسلام کښي راجمعه کيږي.

شيخ الاسلام محمد بن عبدالوهاب رحمه الله خپله رساله (نواقض الاسلام)په دي عبارت سره شروع کړيده:

اعلم ان نواقض الاسلام عشرة ، پوهه شه چه داسلام نواقض لس (١٠) دي، **اعلم** دامر صيغه ده دعلم نه، معنی يي ده کلکه

عقيده اوپوخ يقين كول او ددي په مقابل كښي ظن راځي دظن معنی ده ګمان كول .

نومعنی داشوه چه په دي پوهه شه اوكلكه عقيده اوپوخ يقين ولره شک اوګمان مه كوه په دي خبره كښي چيكله انسان ددي نواقضو مرتكب شي نو ددائره اسلام نه خارجيږي اومسلمان نه پا تي كيږي والعياذ بالله.

ألنا قض الأول : أ لشرك : داسلام په نواقضو کې لمړی ناقض د الله تعالی سره د هغه په عبادت او بندګۍ کې شريک جوړول دي لكه د الله جل جلاله ارشاد دی (إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ) (النساء ٤٨)

ترجمه يقينا الله تعالی نه بخي چې شرک وکړی شي دهغه سره اوبخي هغه ګناهونه چه کم وي ددينه هغه چالره چه

اوغواړي، اوچاچې شرک وکړو دالله تعالی سره پس یقینا جوړه يي کړه ګناه لویه .

او همدا رنګه الله تعالی فرمايي : (إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ (المائدة: ٧٢) ترجمه يقينا چاچې شرک وکړو د الله تعالی سره پس یقینا حرام کړیدی الله تعالی په هغه باندې جنت او ځاي دهغه اوردی ، اونشته دظالمانو لپاره هيڅ مددګار.

او همدارنګه دغیرالله لپاره ذبحه کول هم شرک دی، لکه دقبرونو لپاره ذبحه کول اويا دجناتو (پیر یانو) وغيره لپاره ذبحه کول .

(**وضاحت**) دالله جل جلاله سره دهغه په عبادت او بندګۍ کښې شريک جوړول اول ناقض دی دنواقض الاسلام نه مصنف رحمه الله دمشرک په باره کښې دوه دليلونه

ذکرکړیدي، اول دلیل دمشرک دحکم په باره کښي چه د د نیا سره متعلق دی.

(یعني دمشرک څه حکم دی په دنیاکښي ، اودوهم دلیل دمشرک دحکم په باره کښي چه داخرت سره متعلق دی (یعني دمشرک څه حکم دی په اخرت کښي.

اول دلیل دمشرک دحکم په باره کښي چه ددنیاسره متعلق دی:

دمشرک حکم په دنیا کښي دادی چه مشرک ته الله جل جلاله شرک نه معاف کوي لکه الله جل جلاله فرمايي:

(إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ) (النساء ٤٨)

ترجمه: یقینا الله تعالی نه بخي چه شرک وکړیشي دهغه سره او بخي هغه ګناهونه چه کم وي ددینه هغه چا لره چه وغواړي، پس الله جل جلاله په دي ایت کریمه کښي

دشرک اکبر تخصیص کړیدی، چه نه یي معاف کوي، او دشرک نه علاوه نور ګناهونه یي خپل مشیت (خوښې) ته سپارلي دي معاف کوي چا ته چه یي وغواړي.

دوهم دلیل دمشرک دحکم په باره کښې چې داخرت سره متعلق دی:

دمشرک حکم په اخرت کښې دادی چه جنت وربا ندي حرام دی او ځاي دهغه اور دجهنم دی، او همیشه به په اور دجهنم کښې اوسیږي . نعوذ با لله . د الله جل جلاله ار شاد دی (إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ(المائدة ٧٢)

ترجمه یقینا چاچېشرک وکړه د الله تعالی سره پس یقینا حرام کړیدی الله تعالی جنت په هغه باندي او ځاي دهغه اور دی او د ظالمانو لپاره هیڅ مدد ګار نشته .

هرکله چه دمشرک حکم په دنیا کښي دادی چه شرک ورته الله تعالی نه معاف کوی بغیر دتوبي نه او په اخرت کښي به همیشه په اور دجهنم کښي وي او جنت وربانديي ابدي (همیشه) حرام دی نو په دنیا کښي هم بعضي احکام ورباندي مرتب کیږي .

دنیاوي بعضي هغه احکام چه دشرک سره متعلق دي:

۱- ځني دهغه احکامو نه چه په شرک باندي مرتب کیږي دادي چه دمشرک نه به دښځي دطلاقه ولو طلب او غوښتنه کولاي شي ترڅو چي ښځه دهغه نه بیله او جدا شي مګرکه توبه وباسي دشرک نه ، نو بیابه دهغه نه د هغه ښځه نشي جداکولی ، ځکه چه دا ښځه مسلمانه ده او مشرک کافر دی او مسلمانه ښځه دکافر په نکاح کښي نشي پا تي کیدلی لکه الله تعالی فرمایي :

(لَا هُنَّ حِلٌّ لَهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنّ) نه هغوې حلالې دي دوي لره اونه دوي حلال دي هغوې لره .يعني دغه مؤمني ښځې دي کافرو لره حلالې او رواه ندي اونه داکافران دغي مؤمنو زنانه لپاره حلال او رواه دي. او همدارنګه الله تبارک وتعالی فرمايي (وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا) او په نکاح سره مه ورکوي خپلې لونړه خويندي مشرکانو سړو ته تر هغي پوري چه دوي ايمان راوړي.

٢- او همدارنګه دځنې هغه احکامو نه چه په شرک باندي مرتب کيږي، دا ده چې په مشرک باندي به لمونځ دجنازي نه کيږي چه کله مړشي او نه به مشرک ته غسل ورکولاي شي.

٣- او ځني داحکامو دمشرک نه داده چه مشرک به په مقبره دمسلمانانو کښې نشي دفن کولاي.

۴- او ځنې داحکامو دمشرک نه داده چه مشرک به مکي مکرمي ته نه داخليږي ځکه چه دمشرک داخليدل مکي مکرمي ته جايز ندي . الله تبارک وتعالى فرمايي:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا) اى مؤمنانو يقينا مشركان پليت دي پس ندي نيز دي کيږي، مسجد حرام ته روستو ددي کال نه (يعني نهم کال دهجرت)

۵- او ځنې ددي احکامو نه داده چه مشرک ته به دخپلوانو په ميراثکې برخه نه ورکول کيږي، او همدارنګه دمشرک ميراث به دهغه مسلمانانو خپلوانو ته نه ورکول کيږي مثلا که مشرک مړ شي او دده ښځه او بچي مسلمانان وي نو دوي ته به ددي مشرک ميراث نه ورکول کيږي، بلکه دمشرک دامال به د مسلمانانو بيت المال ته ورکول کيږي مګر که ددي مشرک نورکافربچي وي نو هغوي ددي ميراث

اخستلی شي ،لکه څرنګه چه نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي:(لا يرث المسلم الكافر ولا الكافر المسلم) مسلمان د کافر څخه او کافر د مسلمان څخه ميراث نشي اخستلی .

نو ځني هغه احکام چې په دې نواقضو داسلام باندې مرتب کيږي په لنډه توګه هغه دادي :

هرڅوک چې د اسلام ددې نواقضو ارتکاب وکړي ، او بيا په دې باندې هميشه پاتې شي تردې چې مرګ ته ورته راشي او په داسې حال کې مړشي چې توبه يې نه وې کړې نو غسل به ورته نه ورکول کيږي ، او دمسلمانانو په مقبره کې به نه دفن کيږي ، دده ميراث به دده مسلمانانو خپلوانو ته نه ورکول کيږي ، لکه څنګه چې په ژوند کې د مشرک نه دهغه مسلمانه ښځه به دهغه نه جداکولی شي ، او همدارنګه مشرک به مکې مکرمې ته هم نه داخليږي ، او چې د شرک

په حالت كې مړشي نو جنت وربانديې حرام دی ، او همیشه به په اور د دوزخ كې وسیږي .

مصنف رحمه الله ویلي : (الشرك في عبادة الله – تعالى –)

د الله تعالى سره دهغه په عبادت او بندګۍ كې شرک كول د اسلام د نواقضو څخه دي .

په دې مهال د عبادت پیژندل لازم او ضروري دي ، ترڅو مونږ معلومه کړو چې په عبادت او بندګۍ كې شرک څه ته وايي .

عبادت او بندګي هر هغه قول (وینا) او عمل ظاهري (ښکاره) وي او که باطني (پټ) وي خو چې الله تعالى ته خوښ وي او هغه ورباندې خوشحالیږي ، لکه مونځ كول عبادت دی زكات وركول عبادت دی ، حج كول عبادت دی ، نذر منل عبادت دی ، ذبحه كول عبادت دی ، دعا غو ښتل عبادت دی ، توکل (ځان سپارل) عبادت دی ، خوف او ویره كول

عبادت دی ، مینه او رغبت کول عبادت دی ، د الله تعالی په لاره کې جهاد کول عبادت دی ، امر بالمعروف (نیکو ته بلنه کول) عبادت دی ، نهي عن المنکر (د بدو نه منعه کول عبادت) عبادت دی ، د ګاونډي سره احسان او ښیګڼه کول عبادت دی وغیره ، ځکه چې ددې امر راغلی دی په قران کریم کې ، او همدارنګه دهغه څه نه ځان ساتل کوم چې الله تعالی منعه کړي دي هم عبادت دی ، لکه مسلمان او مؤمن بنده به شرک نه کوې ، او دخلکو وینه ، او مال او عزت به نه پایماله وې ، او دحق نه به انکار نه کوې ، او ناروا کارونه لکه غلا ، زنا ، شراب څښل ، د مور او پلار نافرماني ، غیبت چغلي ، سود ، وغیره به نه کوې .

نو په شریعت کې چې دڅه شي امر راغلي وي ، په هغې به عمل کوې ، او شریعت چې دڅه نه منعه کوې دهغې نه به ځان ساتې ، دیته عبادت او بندګي وایي .

په شريعت مطهره کې (اوامر) په دوه قسمه دي :
امر د ايجاب چې په هغې باندي عمل کول واجب وي ، لکه مونځ کول شو ځکه چې د مونځ کول واجب دي ، او بل قسم امر د استحباب دی چې په هغې باندي عمل کول غوره او مستحب وي لکه مسواک وهل شو ، ځکه مسواک وهل مستحب دي .
او په شريعت کې نهي هم په دوه قسمه ده : نهي دتحريم چې دهغې نه ځان ساتل واجب وې ، لکه زنا ، غلا وغيره شوه ، ځکه چې د غلا ، زنا وغيره نه ځان ساتل واجب دي او بل قسم نهي د تنزيه ده ، چې دهغې نه ځان ساتل مستحب وې ، لکه د ماخوستن مانځه نه وروستو خبري کول شول ځکه چې د ماخوستن مانځه وروسته خبري کول مکروه او ځان ساتل ترينه مستحب او غوره دي .

همدارنګه په شریعت کې ځینې کارونه ظاهر او ښکاره دي لکه مونځ ، روژه وغیره شول ، او ځینې کارونه بیا پټ او باطني دي ، لکه نیت ، اخلاص ، صداقت ، او محبت شو .

همدارنګه په هغه کارونو کې چې شریعت دهغې نه منع کوې هم په دوه قسمه دي : چې ځینې ښکاره دي ، لکه زنا غلا وغیره ، او ځینې نور بیا پټ او باطنې دي ، لکه تکبر ، ریا ، ځان ښودنه ، کینه ، او بغض ، وغیره دا ټول هغه کارونه دي ، چې اسلامي شریعت ورڅخه په کلکه منع کړې ده .

نو عبادت او بندګې دې مخکې ټولو قسمونو ته کوم چې ذکر شو شاملیږي ، او بیا په دې قسمونو د عبادت کې چې هر یو قسم د غیر الله دپاره وکړی شي ، نو دیته شرک وایي او کونکي ته یي مشرک وایي ځکه چې دعبادت دا ټول قسمونه د الله تعالی لپاره خاص دي ، او چې دغیر الله دپاره وکړی

شي ، نو ديته په عبادت کې شرک ويل کيږي، نو ځکه مصنف رحمه الله ددي يو مثال ذکر کړو ، او داسي يي وفرمايل : (كالذبح لغير الله) د اسلام په نواقضو کې يو مثال لکه دغير الله لپاره ذبحه کول شو ، ددي په ارتکاب سره بنده د اسلام د دائري نه خارجيږي ، ځکه چې ذبحه کول عبادت دی ، او د غير الله لپاره عبادت کول شرک دی لکه څنګه چې الله تعالى فرمايلي دي :

(قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ × لَا شَرِيكَ لَهُ)

ته ووايه : بيشکه زما لمونځ او زما قرباني او زما ژوند او زما مرګ خاص دالله رب العالمين لپاره دی . دهغه هيڅ شريک نشته .

همدارنګه الله تعالی فرمایلي دي : (فصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ)
نو ته د خپل رب لپاره لمونځ کوه او قرباني کوه .

نو معلومه شوه چې ذبحه او قرباني کول عبادت دی او هرچا چې دا د الله تعالی نه ماسوا د بل چا لپاره وکړه نو یقینا هغه دالله تعالی سره په عبادت کې شرک وکړو ، نو په دې اساس هر هغه څوک چې دجناتو ، پیرانو ، قبرونو ، ولیانو ، سپوږمۍ ، او نمر وغیره لپاره ذبحې کوې بیشکه مشرک او داسلامي ملت نه خارج دی .

همدغه شان د غیر الله نه مدد غو ښتل ، او په هغه سره پناه طلب کول ، او هغه ته فریاد کول په هغه کارونو کې چې په هغې باندې د الله تعالی نه ماسوا بل څوک قدرت نلري داهم شرک دی .

او همدغه رنګ په حلالو او حرامو کې د مخلوق خبره منل او دهغوې تابعداري کول هم په شرک کې داخلیږي ، د بیلګې

په توګه په حلالو ، او حرامو کې د مشر ، د وزیر ، د عالم ، د بزرګ ، د مور او پلار ، وغیره تابعداري کول په داسې طریقې سره چې دوې څه ته حلال وايي ، هغې ته حلال ویل او چې دوې څه ته حرام وايي هغې ته حرام ویل دا هم شرک دی ځکه چې حلال ، او حرام عبادت دی او په دې کې به یوائې د شرعې تابعداري کیدلی شي ، ځکه چې د حرامو ، او حلالو اختیار یوائې د الله تعالی سره دی ، او نبي کریم صلی الله علیه وسلم فقط د هغې بیان او وضاحت کړی دی . نو په حلالو او حرامو کې د غیر الله تابعداري کول شرک دی لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي دي :

(أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ ۚ)

ایا د دوې لپاره داسې شریکان شته ، چې د دوې لپاره یې له دین څخه هغه لار مقرر کړې ده چې الله تعالی د هغې اذن او اجازه نه ده ورکړې .

نو معلومه شوه چې حلال او حرام یوائځې د الله تعالی په اختیار کې دي ، او په دې کې به یوائځې دهغه تابعداري کیدی شي .

همدغه شان رکوع ، سجده ، طواف ، نذر نیاز منل ، وغیره دا ټول دعبادت قسمونه دي ، او دا ټول به یوائځې دالله تعالی لپاره ادا کولی شي ، او هر چا چې دا کارونه دغیرا لله لپاره وکړل نو پرته د شک څخه مشرک دی .

ځینې صو فیان (پیران مریدان) خپلو مشرانو ته رکوع او سجده کوې او دهغوې لپاره نذر نیاز منې او لا ځینې کم عقله خو بیا داسې هم شته چې دخپلو پیرانو لپاره خپل سرخره وې او په دې سره هغه ته خپل ځان نیزدې کوې ، او ځینې بیا خپلو مشرانو ته توبې وباسې او دهغوې نه د ګناهونو معافې غواړې داټول هغه څه دي چې ددې په ارتکاب سره انسان د اسلامې ملت څخه خارجیږي ځکه چې توبه او

دګناهونو معاف کول داهم یوائې د الله په اختیار کې دي باید یوائې دهغه وغو ښتل شي ، لکه الله تعالی فرمایلي دي (وَمَن يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ) او بل څوک دی چې ګناهونه وبښي غیر د الله تعالی نه .

نو ګناهونه یوائې الله تعالی خپلو بندګانو ته معاف کوې نو باید ده چې یوائې دهغه نه دګناهونو معاف کیدل وغوښتل شي .

همدارنګه امام احمد بن حنبل رحمه الله په خپل مسند کې داسود بن سریع رضي الله عنه په روایت سره حدیث نقل کړی دی ، چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته یو اسیر (بندي) راو ستلی شو ، او داسې یې وویل :

اللهُمَّ إِنِّي أَتُوبُ إِلَيْكَ، وَلَا أَتُوبُ إِلَى مُحَمَّدٍ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " عَرَفَ الْحَقَّ لِأَهْلِهِ"[1]

الهي : زه تاته رجوع او توبه کوم ، او محمد ته توبه نه کوم نبي کريم صلى الله عليه وسلم وفرمايل : چې ده حق د خپل حقدار لپاره وپيژنده ، يعني د توبې حقدار الله تعالى دى بايد هغه ته توبه وکړى شي .

ځکه چې ګناهونه معاف کول يوائځې دالله تعالى په اختيار کې دي ، بايد دهغه نه معافې طلب کړى شي ، نو هرچا چې دالله تعالى نه غير دبل چا لپاره توبه وکړه او دهغه نه يي دا طلب وکړو چې زما ګناهونه معاف کړه بې شکه مشرک دى

[1] رواه احمد في مسنده : دا حديث امام احمد رحمه الله په خپل مسند کې راوړى دى ، امام هيثمي په مجمع الزوائد کې وايي : چې داحديث امام احمد ، او امام طبراني راوړى دى او په دې کې محمد بن مصعب دى ، چې امام احمد يي تو ثيق کړى دى ، او نورو علماو ورته کمزورى ويلى دى ، دا حديث امام حاکم هم صحيح کړى دى ، خو امام ذهبي په هغه رد کړى دى ، او ويلي دي چې محمد بن مصعب کمزورى راوي دى ، امام الباني داحديث ضعيف کرځولى دى ، او په سلسلة الاحاديث الضعيفه کې راوړى دى .

ځکه چې توبه کول عبادت دی ، او عبادت د الله تعالی نه غیر د بل چا لپاره کول شرک دی .

نو ځکه مصنف رحمه الله وویل : چې د الله تعالی سره د هغه په عبادت او بندګۍ کې شرک کول د اسلام په نواقضو کې لمړی ناقض دی ، دکوم په وجه باندي چې انسان داسلامې ملت څخه خارجيږې ، او ددې لپاره يې مثال ذکر کړه چې د الله تعالی نه غیر د بل چا لپاره ذبحه کول ، او مونږ په ښه وضاحت سره ددې خبرې بيان وکړه ، چې عبادت او بندګۍ هر هغه قول (وینا) او عمل ظاهري (ښکاره) وې او که باطني (پټ) وې خو چې الله تعالی ته خوښ وې او هغه وربانديې خوشحاليږې ديته عبادت وايي او د عبادت انواع او قسمونه هم ښه په وضاحت سره بيان شول او دا حقيقت هم واضحه شو ، چې دعبادت ټول قسمونه د الله تعالی لپاره خاص دي

او دالله تعالی نه غیر دبل چا لپاره ددي ادکول شرک دی
او کونکی يي مشرک او داسلامې ملت څخه خارج دی .

الناقض الثاني : اتخاذ الوسائط بين العبد وربه :

د اسلام په نواقضو کې دويم ناقض شرکي وسيلې طلب کول دي : هر چا چې د الله تعالى لپاره داسي وسيلې مقرر کړې چې دهغې وسيلو نه خپل حاجتونه غواړې او په هغه وسيلو باندې توکل کوې ، او دهغې نه شفاعت غواړې نو په اجماع دمسلمانانو سره کافر او داسلامې ملت نه خارجيږي .

(**وضاحت**) هر چاچې الله تعالى ته شرکي وسيلې ونيولې لکه قبرونه مړي وغيره د وسيلې په شکل کې په دوې عقيده لري او ددي قبرونو ، مړو وغيره نه خپل حاجتونه او شفاعت غواړي ، نو په اتفاق سره دا مشرک او داسلامې ملت نه خارج دی ، ځکه چې حاجتونه غوښتل ، او دعا دا ټول د عبادت انواع دي ، نو هر هغه څوک چې د قبرونو نه خپل حاجتونه غواړي ، او يا قبر والا ته وايي چې زما شفاعت وکړه او داعقيده لري چې دا قبر والا زما خبري اوري او زما شفاعت

کولای شي ، نو په دې عقيدې سره دا شخص د اسلامي ملت نه خارجيږي ، ځکه چې د حاجتونو غوښتنه به يوائځې د الله تعالى نه کولى شي ، او په دې کې به دالله تعالى سره بل هيڅوک نه شريکوې ، نه قبرونه ، نه پيغمبران ، نه وليان وغيره ځکه چې الله تعالى يوائځې دى او شريک نلري ، لکه څنګه چې الله تعالى فرمايلي دي :

(وَلا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لا يَنْفَعُكَ وَلا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ)

او دالله تعالى نه غير هغه شى مه رابله چې تاته نه فائده درسولى شي ، او نه تاته ضرر درسولى شي ، نو که چيرې ته دا وکړې . نو بيشکه ته به په دغه وخت کې له ظالمانو څخه يې .

همدغه رنګ دالله تعالی فرمان دی : (فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ)

نو ته د الله سره بل هيڅ معبود مه بله ګڼي نو شې به ته د عذاب ورګړی شویو نه .

همدغه رنګ دالله تعالی فرمان دی :

(إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ) بیشکه یقینا شرک ډیر لوي ظلم دی .

همدغه رنګ دالله تعالی فرمان دی : (وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ)

او هغه چې د الله سره بل داسي اله (معبود) بلي چې دهغې سره په دې باندې هيڅ دليل نشته ، نو بيشکه همداخبره ده

چې دده حساب دده درب په نيز دى ، بيشکه شان دادى چې کافران برى نه مومي .

همدغه رنګ دالله تعالى فرمان دى : (وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ × إِنْ تَدْعُوهُمْ لا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ)

او هغه معبودان چې تاسو يې د دغه الله نه بغير بولې دوې دکجورې د زړي هم مالکان نه دي ، که تاسو دوې وبولې دوې ستاسو بلنه نه اوري ، او که چيري يي واوري نو دوې ستاسو بلنه قبلولی نه شي ، او د قيامت په ورځ به دوې ستاسو په شريک جوړولو منکر شي ، او تاته بل څوک خبر نشي درکولی د ښه خبرداره الله په شان .

هر چا چې الله تعالی ته وسیلې مقرر کړي په داسي شان چې خپل ځان همدي وسیلو ته وسپارې ، او دهمدې وسیلو نه خپل حاجتونه او شفاعت غواړې او په دې وسیلو باندي توکل کوې ، نو دټولو مسلمانانو په اتفاق سره دا کفر او شرک دی ، او ددي مرتکب مشرک او داسلامي ملت نه خارج دی .

د توکل پیژندنه : د توکل معنی داده چې په یو چا باندي خپل ځان سپارل ، او په زړه سره هغه ته متوجه کیدل او دهغه نه دخپل مطلوب او مراد پوره کولو غو ښتنه کول .

اول ناقض د اسلام په نواقضو کې کوم چې مخکې ذکر شو هغه عام دی ، او دا دوهم ناقض دهغې په نسبت سره خاص دی ، ځکه د الله تعالی سره په عبادت کې شرک کول عام دي ، که دعا یعني غو ښتنه وي یا ذبح وي ، یا نذر منښته وي ، یا په حلالو او حرامو کې دچا تابعداري ، یا بل چا ته

رکوع او سجده کول وغیره د اټول عام او دعبادت قسمونه دي .

او دا دوهم ناقض د اسلام د لمړي ناقض په نسبت سره خاص دی ځکه چې په دې کې د شرک یو خاص قسم راځې چې هغه شرکې وسیلې دي : دمثال په توګه چې څوک دقبر نه خپل حاجتونه غواړې او هغې ته خپل ځان سپاري ، او په هغې باندي توکل کوې او یا قبر ته وايي چې دالله تعالی په دربار کې زما شفاعت وکړه او الله تعالی ته زما دا حاجت ورسوه وغیره نو ده دا قبر دالله تعالی سره په حاجتونو پوره کولو کې شریک کړو ، همدغه شان که څوک په ژوندي انسان باندي داسي توکل وکړې چې دا به ما ته دجهنم د اورنه خلاصون را په برخه کړې ، یا داسي چې دا به زما مدد او مرسته وکړې او ما ته به زما په دښمنانو باندي غلبه راکړې ، یا داسي چې دابه ماته بچې راکړې یا داسي چې دا به

ماته جنت راکړي ، نو داهم شرک دی دالله تعالی سره ځکه چې دا ټول کارونه کوم چې مخکې ذکر شو په دې باندې د الله تعالی نه سوا بل هیڅ څوک قدرت نلري ، او په دې کارونو کې دالله تعالی سره بل څوک (مړ وي او که ژوندي) شریک کول شرک دی ، او ددي مرتکب مشرک او داسلامي ملت نه خارج دی .

د ژوندي انسان نه يوائې دهغه کارونو طلب کول رواه دي کوم کارونه چې دهغه په قدرت کې وې ، اوهغه يي ترسره کولاي شي : د مثال په توګه دژوندي انسان نه دا طلب کولی شي چې ما سره مرسته وکړه د ګاړي په جوړولو وغيره کې يا زما مرسته وکړه او قرض مال راته راکړه وغيره دا رواه دي ځکه چې داکارونه د انسان په قدرت کې شته او کولاي شي چې تاسره مرسته وکړې دګاړي په جوړولو کې او همدغه شان کولی شي چې تاته قرض پيسي وغيره درکړي ، مګر

که د ژوندي انسان نه دا وغواړي چې زما ګناهوه معاف کړه یا ماته د جهنم د اور نه خلاصون راکړه ، یا ماته رزق راکړه یا ماته د دښمن په مقابل کې غلبه راکړه ، یا ما جنت ته دداخلیدلو نه مه محرومه وه وغیره ، دا ناروا او شرک دی ځکه چې دا کارونه دانسان په اختیار کې نشته .

نو هرچا چې د الله تعالی لپاره داسي وسیلې مقرر کړې چې دهغې نه خپل حاجتونه غواړي او په هغه (وسیلو) باندې توکل کوي او دهغې نه شفاعت غواړي نو په اجماع د مسلمانانو سره کافر او داسلامي ملت نه خارجیږي .

لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي دي :

(وَلا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لا يَنْفَعُكَ وَلا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ)

او دالله تعالی نه غیر هغه شی مه رابله چې تاته نه فائده درسولی شي ، او نه تاته ضرر درسولی شي ، نو که چیرې

ته دا وکړي نو بیشکه ته به په دغه وخت کې له ظالمانو څخه يي ، مراد په دې ایت کې د ظالمانو نه مشرکان دي .

همدغه رنګ دالله تعالی فرمان دی : (وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا)

او داچې یقینا مسجدونه خاص د الله تعالی دپاره دي نو تاسو د الله سره بل هیڅوک مه بلئ .

همدغه رنګ دالله تعالی فرمان دی : (قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا)

ته دوې ته ووایه : یقینا زه خو یوائې خپل رب رابلم او زه به دده سره هیڅوک شریک نکړم .

نو هرچا چې د الله تعالی لپاره داسې وسیلې مقرر کړې چې دهغې نه خپل حاجتونه غواړي او په هغه (وسیلو) باندې توکل کوي او دهغې نه شفاعت غواړي نو په اجماع

د مسلمانانو سره کافر او داسلامي ملت نه خارجيږي ، ځکه چې دعا غو ښتنه ، او توکل دا ټول دعبادت قسمونه دي ، او دالله نه غير دبل چا لپاره دا ګرځول کفر او شرک دی .

الناقض الثالث : عدم تكفير المشركين أوالشك في كفرهم أو تصحيح مذهبهم : د اسلام په نواقضو کې دريم ناقض دمشرکينو تکفير نه کول يا د هغوې په کفر کې شک کول او يا د هغوې مذهب ته صحيح مذهب ويل داهم داسلام په نواقضو کې يو نافض دی ، چې ددي په وجه باندې انسان داسلامي ملت څخه خارجيږي ، او په دې باندې د مسلمانانو اجماع ده .

(**وضاحت**) چاچې دمشرکينو تکفير ونه کړو ، يا يې دهغوې په کفر کې شک وکړو ، او يا يې دهغوې مذهب ته صحيح مذهب ووايو ، نو په دې سره دا خپله د اسلام په نواقضو کې د يو ناقض مرتکب کيږي ، او داسلامي ملت نه خارجيږي

ځکه چې مشرک ته مشرک او کافر ویل او دهغه نه بیزاره کیدل لازم او دایمان په شرطونو کې یو مهم شرط دی .

او په مشرکینو کې ټول کافران یهودیان ، نصرانیان ، بت پرست ، ملحدین وغیره شامل دي ، ځکه چې دوې ټول په کفر او شرک کې شریک دي .

یهودیان مشرکان دي ، ځکه چې دوې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې ایمان نلري ، همدغه شان نصرانیان مشرکان دي ، ځکه چې دوې هم په نبي کریم صلی الله علیه وسلم باندې ایمان نلري ، او دعیسی علیه السلام عبادت کوې ، همدغه رنګ بت پرست ، مجوسیان منافقان دوې ټول مشرکان او کافران دي ، او دوې ته مشرکان او کافران ویل لازم اود ایمان په شرطونو کې مهم شرط دی ، او څوک چې دوې ته مشرکان نه وایي ، نو په اجماع د مسلمانانو سره دا مشرک او داسلامي ملت نه خارجیږي ، ځکه چې مشرک

ته مشرک او کافر ویل د ایمان په شرطونو کې مهم او لازمي شرط دی .

أوشك في كفرهم : چاچې د مشرک او کافر په کفر کې شک وکړو ، لکه هغه څوک د یهودانو ، او نصرانیانو او بت پرستو او مجوسیانو په کفر کې شک کوې نو دی په دې شک سره خپله کافر کیږې ځکه چې ټولو کافرانو ته کافران ویل د ایمان په شرطونو کې اساسي او مهم شرط دی .

أو صحح مذهبهم : چاچې د کافرانو ، او مشرکانو مذهب ته صحیح مذهب وویلو: لکه هغه څوک چې وایې یهودان او نصرانیان په صحیح دین باندې روان دي ، یا داسې وایي چې مونږ دیهودانو ، او نصرانیانو باره هیڅ نه وایو ، بلکه دیهودانو خپل یو دین دی ، او دنصرانیانو خپل دین دی او دمسلمانانو خپل دین دی ، او هر څوک کولای شي چې ځان ته د خپلې خوښې دین غوره کړې داسې کس په اتفاق

دمسلمانانو سره د دين اسلام نه خارج دى ،ځکه چې د کافرانو مذهب او دين ته صحيح دين ويل كفر دى .

همدغه رنګ هغه څوک هم کافر او داسلامي ملت نه خارج دى څوک چې د يهودانو ، او نصرانيانو ، وغيره په كفر كې شک کوې ، او داسې وايي مونږ نه پوهيږو چې يهودان او نصرانيان به کافر وې او که نه ، ځکه چې يهودانو ته هم يو اسماني كتاب (تورات) نازل شوى وو ، او نصرانيانو ته هم يو اسماني كتاب (انجيل) نازل شوى وو ، او مسلمانانو ته هم يو اسماني كتاب (قران) نازل شوى دى په دې شک سره دى د اسلامي ملت نه خارجيږې او په دې باندې دمسلمانانو اجماع ده ځکه چې د يهودانو او نصرانيانو وغيره په كفر باندې يقين كول لازم او ايمان په شرطونو كې يو مهم شرط دى .

لکه الله تعالی فرمایلي دي : ﴿ فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ ﴾

نو چا چې د طاغوت شیطان بت نه انکار وکړ ، او په الله یې ایمان راوړ نو یقینا ده ډیره مظبوطه کړی ټینګه ونیوله .

او هغه څوک چې د مشرکینو تکفیر نه کوي ، یا دهغوې کفر کې شک کوي ، او یا دهغوې دین او مذهب ته صحیح وایي نو ده دطاغوت نه انکار ونه کړ او دطاغوته انکار کول دایمان او توحید په شرطونو کې مهم او اساسي شرط دی ، او ددي نه غیر ایمان ، ایمان نه پاتي کیږي .

دطاغوت پیژندنه : هر هغه څه چې دهغې باره کې بنده د حد نه تجاوز وکړي دیته طاغوت وایي ، که معبود وي (چې دالله نه غیر دهغه بندګي کیږي) یا متبوع ، او مطاع ، وي (چې مطلقه دهغوې تابعداري کیږي نو هر هغه څه چې د اسلامي شریعت خلاف وي هغې ته طاغوت ویل کیږي .

او طاغوت ورته ځکه وايي چې طاغوت دطغيان نه اخستل شوی دی ، او طغيان سرکشۍ او دحد نه تجاوز کولو ته وايي او په طاغوت کې هم شرکشې او د حد نه تجاوزموجود وي .

په طاغوت باندي د کفر کولو مفهوم : د غير الله د عبادت او بندګۍ نه بيزاره کيدل ، او هغه نفي کول او دهغې سره بغض کول او همدارنګه دهغې داهل نه بيزاره کيدل او دهغوې سره بغض کول دا په طاغوت باندي دکفر کولو مفهوم دی .

نو اول شرط په ايمان کې هغه دادی : چې د الله تعالی نه غير چې د څومره معبودانو عبادت او بندګي کيږي ، ددغه ټولو نه بيزاره کيدل ، او په هغې باندې رد او دهغې نه انکار کول او دهغې د اهل سره بغض کول او دهغوې نه بيزاره کيدل

دیته په طاغوت باندي کفر وايي ، او دا دايمان لمړی او مهم شرط دی .

دويم مهم او اساسي شرط په توحيد کې هغه په الله تعالی باندي ايمان او يقين لرل دي کله چې څوک د هر قسمه طاغوت نه انکار وکړې او په يو الله باندي ايمان راوړي نو دا موحد او کامله مؤمن دی .

د هرقسمه طاغوت نه انکار ، او په يو الله باندې ايمان راوړل همدا د (لا إله إلا الله) معنی اومقصود دی .

او همدا هغه کلمه ده چې ويونکی د شرک نه ساتي او د همدي مقصد دپاره ټول پيغمبران راغلي دي ، او دهمدي مقصد دپاره دالله تعالی په لاره کې جهاد مشروع شوی دی او د همدي مقصد دپاره به ورځ دقيامت راځې او دهمدي مقصد دوجې انسانان په دوه ډلو تقسيم شوی دي ، چې يوه

ډله يي خوشبخته ده ، او بله ډله يي بد بخته ده ، او دهمدي مقصد دپاره الله تعالی جنت او جهنم پيدا کړی دی .

د (لا إله إلا الله) معنی او مقصود هغه دادی : چې نيشته هيڅ معبود برحق سوا د الله تعالی نه ، دا کلمه د توحيد دوه بخشه لري چې يو بخش يي دهر طاغوت نه انکار کول دي او بل بخش يي په الله باندي ايمان لرل دي .

(لا إله) د توحيد دکلمي په دې بخش کې د هر قسم طاغوت نه انکار او دهغې نه بيزارې ده ، (إلا الله) او په دې برخه دکلمه طيبه کې په يو الله باندي ايمان او خاص دهغه دپاره عبادت او بندګې ده ، نو دتوحيد دا کلمه دهر قسمه طاغوت او دهغې دعبادت نه نفي کوې ، او په يو الله باندي ايمان او خاص دهغه دپاره عبادت او بندګې کول ثابتوې ، او ديته صحيح ايمان او توحيد وايي .

اوڅوک چې د مشرکینو تکفیر نه کوې ، نو په حقیقت کې دی د طاغوت نه انکار نه کوې ، ځکه چې د مشرکینو تکفیر نه کول دا دمشرکینو سره دهغوې په شرک باندي د رضا او خوښۍ په معنی ده او همدا رنګه څوک چې د یهودانو مشرکینو ، نصرانیانو او نورو کافرانو په کفر کې شک کوې او یا دهغوې مذهب او دین ته صحیح دین وایي ، نو په حقیقت کې دی د طاغوت نه انکار نه کوې او دهر قسم طاغوت نه انکار کول دایمان په شرطونو کې یو مهم او اساسي شرط دی ، نو په دې اساس باندې څوک چې د مشرکینو تکفیر نه کوې ، او یا دمشرکینو ، یهودانو نصرانیانو ، مجوسیانو ، وغیره نورو کافرانو په کفر کې شک کوې ، او یا دهغوې مذهب او دین ته صحیح دین وایي ، نو د مسلمانانو په اجماع سره دی داسلامي ملت نه خارجیږي .

لكه څنګه چې الله تعالى فرمايلي دي : (فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ)

نو چا چې د طاغوت شيطان بت نه انكار وكړو ، او په الله يي ايمان راوړ نو يقينا ده ډيره مظبوطه كړى ټينګه ونيوله .

څوک چې د مشركينو تكفير نه كوي ، او يا دمشركينو يهودانو نصرانيانو ، مجوسيانو ، وغيره نورو كافرانو په كفر كې شک كوي ، او يا دهغوي مذهب او دين ته صحيح دين وايي ، نو دى په طاغوت باندې كفر او دهغې نه انكار نه كوي او چې څوک د طاغوت نه انكار ونه كړي دهغه ايمان او توحيد نه صحيح كيږي ، بلكه په دې سره د ده ايمان او توحيد له مينځه ځي ، ځكه چې په توحيد او ايمان كې دطاغوت نه انكار او بيزاري شرط ده لكه څنګه چې دي وضاحت مخكې وشو .

مخکې ددي خبري وضاحت وشو چې کلمه د توحید (لا إله إلا الله) دوه برخې لري چې په یوه برخه کې یي د طاغوت نه انکار او دهغې نه بیزاره کیدل دي ، او په بله برخه کې یي په الله تعالی ایمان او دهغه دپاره ټول قسمونه دعبادت او بندګۍ خاص کول دي ، او په ایمان او توحید کې دا دواړه خبري لازم دي چې ددینه پرته دهیڅا ایمان او توحید نه صحیح کیږي ، نو یوائې په دې خبره د یو بنده ایمان او توحید نه صحیح کیږي چې هغه وایي : زه د الله تعالی عبادت او بندګي کوم ، او د هغه سره شرک نه کوم بلکه هغه یوائې یو ذات ګڼم ، ترڅو چې دهر قسم طاغوت نه انکار ونکړي ځکه چې په کلمه دتوحید کې دا دواړه خبري چې د طاغوت نه بیزاري ، او یوائې دالله تعالی بندګې ده ذکر دي ، او ددي دواړو نه پرته ایمان نه صحیح کیږي .

او په دې باندې دليل د الله تعالی دا وينا ده :

(فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ)

نو چا چې د طاغوت شيطان بت نه انکار وکړ او په الله يې ايمان راوړ نو يقينا ده ډيره مظبوطه کړی ټينګه ونيوله .

د توحيد کلمه په دوه برخو مشتمله ده چې په اوله برخه دهغې کې (تخليه) ده او تخليه ديته وايي چې لمړي بايد بنده د خپلې عقيدې صفايي وکړې او دهر قسم شرک او دغير الله دبندګې نه خپل ځان وساتي ديته تخليه وايي او دتوحيد د کلمې په دويمه برخه کې (تحليه) ده او تحليه ښائست او ښکلا ته وايي ،هغه دا چې بنده روستو ددينه چې دهر قسم شرک او دغير الله د بندګی نه خپله عقيده صفا کړې ، نو بايد ده چې بيا يوائې دخپل رب الله تعالی دپاره عبادت او بندګې وکړې ، او ديته تحليه وايي ، يعني خپله عقيده دالله تعالی په عبادت او بندګی باندې ښائسته کول .

الناقض الرابع : اعتقاد أن غير هدي النبي ﷺ أكمل من من هديه أو حكم غيره أحسن من حكمه : داسلام په نواقضو كې څلورم ناقض دنبي كريم ﷺ طريقه اودهغه حكم نيمګرى ګڼل او دهغه په طريقې او حكمونو باندې د بل چا طريقه او حكم غوره كول :

هر چاچې دنبي كريم ﷺ طريقه اودهغه حكم نيمګرى وګڼه او دهغه ﷺ په طريقه او حكم باندې د بل چا طريقه او حكم غوره كړو ، نو دا دسلامي ملت نه خارجيږي او په دې باندې دمسلمانانو اتفاق دى .

نو هغه څوک چې د الله او دهغه درسول ﷺ په حكمونو باندې د بل چا حكم غوره كوې د اسلام د دائرې نه خارج دى

.

(**وضاحت**) چاچې دنبي کريم ﷺ طريقه اودهغه حکم نيمګړی وګڼه او دهغه ﷺ په طريقه او حکم باندي د بل چا طريقه او حکم غوره کړو ، نو په دې سره دا کس کافر کيږي ځکه چې په دې عقيدې سره دا کس دنبي کريم ﷺ د رسالت نه انکار کوي او دنبي کريم ﷺ درسالت نه انکار کول کفر دی ، ځکه چې دنبي کريم ﷺ د رسالت منل او په هغې اقرار کول ددي تقاضا او غوښتنه کوې چې دنبي کريم ﷺ تصديق وکړی شي په هر هغه څه کې هغه د الله تعالی لخوا مونږ ته راوړي دي او په هغې عمل او هره فيصله دهغه په شريعت وکړی شي ، او دهغه هر حکم پرځاې کړی شي او هر هغه څه چې هغه ترينه منعه کړې دهغې نه ځان وساتل شي ، او دالله تعالی عبادت دهغه د شريعت موافق وکړی شي .

نو هر هغه څوک چې دنبي کریم ﷺ طريقه اودهغه حکم نیمګړی ګڼي او دهغه ﷺ په طريقه او حکم باندي د بل چا طريقه او حکم غوره کوې بیله شکه کافر او داسلامي ملت نه خارج دی ځکه چې په حقیقت کې دا دنبي کریم ﷺ درسالت نه انکار کول دي ، او دنبي کریم ﷺ درسالت نه انکار کول کفر دی ، اګر که دی په ژبه باندي دنبي کریم ﷺ درسالت ګواهي هم ورکوې ، همدغه رنګ هغه څوک هم کافر دی ، او داسلامي ملت نه خارج دی ، څوک چې دنبي کریم ﷺ دطريقې او حکم سره دبل چا طريقه او حکم برابر ګڼي بلکه هغه څوک هم کافر او داسلامي ملت نه خارجیږي څوک چې دنبي کریم ﷺ طريقه اودهغه حکم نیمګړی نه ګڼي بلکه دیته غوره اوبهتره وايي ، خو دبل چا په طريقه او حکم باندي فیصله کول جائز ګڼي ، وايي چې دنبي کریم ﷺ

طريقه او حکم غوره دی ، خو دهغه ﷺ دحکم نه غير دبل چا په حکم فيصله کول هم جائز دي ، هرڅوک چې دا عقيده ولري کافر کيږي ، ځکه چې ده هغه څه جائز وګڼل کوم چې په دين اسلام کې دهغې تحريم ښکاره معلوم دی .

او حرامو ته په حلال ويلو باندي انسان کافر کيږې ، ددي مثال داسي دی ، لکه چې يو څوک ووايي ، زه زنا ، غلا سود نه کوم خو دا زنا ، غلا ، سود حلال او جائز دی ، په دې سره دا ويونکی کافر کيږې ، ځکه چې دا کارونه ټول حرام دي او په دين اسلام کې ددي تحريم معلوم دی ، او هغه څه ته حلال ويل دکومو تحريم چې په دين اسلام کې معلوم وې کفر دی .

همدغه رنګ هغه څوک هم کافر او داسلامي ملت نه خارج دی ، څوک چې په وضعي (دځان نه جوړشوی) قانون باندي فيصله کول جائز ګڼي ، اګر که په شرعې قانون باندي

فیصله کولوته غوره وایي ، ځکه چې په وضعې قانون باندي فیصله کول حرام دي ، او ددي تحریم په دین اسلام کې ښکاره معلوم دی ، او هغه څه ته حلال ویل دکومو تحریم چې په دین اسلام کې معلوم وې کفر دی ، چاچې زنا ، ته حلال او جائز وویل کافر کیږي ، چاچې سود کول حلال وګڼل کافر کیږي ، چاچې په وضعې قانون باندي فیصله کولو ته جائز وویل کافر کیږي ، اګر که دا کس شرعې قانون غوره ګڼي ځکه چې په وضعې قانون باندي فیصله حلال او جائز ګڼل کفر دی .

نو د اسلامي شریعت نه په غیر بل قانون باندي فیصله کول جائز ګڼل کفر دی ، ځکه چې د اسلامي شریعت څخه پرته په بل قانون باندي دفیصلې کولو ممانعت او تحریم په دین اسلام کې ښکاره معلوم دی ، او هغه څه ته حلال ویل دکومو تحریم چې په دین اسلام کې ښکاره معلوم وې کفر دی اګر

که دا فیصله کونکې په دې اقرار او اعتراف هم کوې چې اسلامي قانون او شريعت غوره دی .

او داځکه چې په وضعې قانون باندي فیصله جائز ګڼل دنبې کريم ﷺ درسالت نه انکار کول ، ځکه چې دنبي کريم ﷺ رسالت منل ددي غوښتنه کوې چې دهغه په شريعت باندي بايد فيصله وکړی شي ، او په وضعې قانون باندي دفيصلې کولو نه ځان وساتل شي ، نو څوک چې په وضعې قانون باندي فيصله کول جائز ګڼي حقيقت کې دا دنبي کريم ﷺ درسالت نه انکار کول دي ، او دنبي کريم ﷺ د رسالت نه انکار کول کفر دی .

(الناقض الخامس : بغض شيء مما جاء به الرسول عليه الصلاة والسلام – ولو أنه عمل به)

د اسلام په نواقضو کې پنځم ناقض : دهغې احکامو او تعلیماتو سره بغض کول او هغه بد ګڼل کوم چې نبي کریم ﷺ د الله تعالی لخوا نه د بشریت د ښیګڼې او سوکالۍ لپاره راوړي دي :

چاچې د اسلامي احکامو او تعلیماتو سره کوم چې نبي کریم ﷺ د الله تعالی لخوا نه د بشریت د ښیګڼې او سوکالۍ لپاره راوړي دي بغض وکړو او هغه یې نا خوښ وګڼل نو بیله شکه کافر او داسلامي ملت نه خارج دی اګر که په اسلامي تعلیماتو عمل هم کوې ، او په دې باندې د علماو اتفاق دی .

(**وضاحت**) د اسلام په نواقضو کې پنځم ناقض : هر څوک چې داسلامي احکامو او تعلیماتو سره بغض وکړي او هغه تعلیمات ناخوښ وګڼي کوم چې نبي کریم ﷺ دالله تعالی لخوانه دبشریت د ښیګڼې او سوکالۍ لپاره راوړي دي نو په دې سره دا کس کافر او دسلامي ملت نه خارجیږي اګر که دی په دې احکامو او تعلیماتو باندي عمل هم کوي .

د مثال په توګه : نبي کریم ﷺ په اسلامي تعلیماتوکې مونځ مشروع او لازم ګرځولی دی ، نو هر څوک چې مونځ بد او ناخوښ وګڼي کافر او د اسلامي ملت نه خارجیږي ، همدغه رنګ نبي کریم ﷺ د زکات ورکول واجب ګرځولي دي ، نو هرڅوک چې زکات ورکول ناخوښ وګڼي کافر او داسلامي ملت نه خارجیږي ، همدغه شان نبي کریم ﷺ په اسلامي تعلیماتو کې دڅلورو پوري ښځو سره نکاح کول جائز کړي

دي ، نو هر څوک چې دا شرعې احکام ناخوښ وګڼي کافر او داسلامي ملت نه خارجیږي .

ښځو ته باید تعلیم ورکړی شي ، او په دې حقیقت پوهه کړی شي ، چې یو سړي ته الله تعالی د څلورو ښځو پورې دنکاح کولو حق ورکړی دی ، او دا دالله تعالی حکم او دهغه فیصله ده ، نو ښځې باید دالله تعالی دا حکم بد او ناخوښ ونه ګڼې ځکه چې دا دالله تعالی او دهغه دپیغمبر حکم دی او دالله تعالی او دهغه دپیغمبر حکم بد او ناخوښ ګڼل کفردی.

که یوه ښځه د الله تعالی دا حکم بد نه ګڼي خو دخپل طبیعت په اساس دا نه خوښوي چې دهغې خاوند د بلې ښځې سره نکاح وکړي او یا ورسره دا ویره وي چې خاوند به یې عدل او انصاف ونه کړي نو ځکه نه خوښوي چې خاوند یې د بلې ښځې سره نکاح وکړي باک نلري ، خو که دالله

تعالى داحكم بد وګڼي نو دا كفر او داسلامي ملت نه خارجيدل دي .

ځكه چې د الله حكم ناخوښ او بد ګڼل كفر دى ، او په دې باندې دليل د الله تعالى دا وينا ده : (ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ)

دا ځكه چې يقينا دوې هغه قران بد ګڼلى دى چې الله تعالى نازل كړى دى ، نو هغه الله د دوې عملونه برباد كړل .

هر څوک چې داسلامي احكامو او تعليماتو سره بغض وكړې او هغه ناخوښ او بد وګڼي كافر او دسلامي ملت څخه خارجيږي .

د مثال په توګه : په اسلامي تعليماتو كې د لمونځ ، زكات ، روژه ، حج ، وغيره مشروعيت سره څوک بغض وكړې او هغه ناخو ښ وګني بيله شكه كافر او د اسلامي ملت څخه خارجيږي .

ځکه چې دا عملونه بد او ناخوښ ګڼل د بنده ایمان له مینځه وړي

هغه داسې چې دالله تعالی او دهغه د دین او پیغمبر سره محبت کول واجب دی ، او څوک چې د هغه د دین سره بغض کوي او دیني تعلیمات ناخوښ ګڼې په حقیقت کې دا دالله تعالی او دهغه ددین او دپیغمبر دمحبت نه مخ اړه وي او دالله تعالی د محبت نه مخ اړه ول او دهغه دین ناخوښ ګڼل کفر دی ، لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي دي : (ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ)

دا ځکه چې یقینا دوی هغه قران بد ګڼلی دی چې الله تعالی نازل کړی دی ، نو هغه الله د دوی عملونه برباد کړل .

نو هرڅوک چې د دیني تعلیماتو سره بغض کوي او هغه ناخوښ ګڼي بیله شکه کافر او داسلامي ملت نه خارج دی .

(الناقض السادس: من استهزأ بشيء من دين الرسول عليه الصلاة والسلام ، أو ثواب اللّه ، أو عقابه ، كفر)

د اسلام په نواقضو کې شپږم ناقض : په دين اسلام او يا دهغې په احکامو پوري ، او همدارنګه دالله تعالی په ثواب او عقاب پوري ټوقي او مسخرې کول کفر دی .

او په دې باندې دليل د الله تعالی دا وينا ده : (قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ (65) لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۚ)

ته ورته ووايه : ايا تاسو په الله او دهغه په رسول پوري ټوقې او مسخرې کولې ؟ عذرونه بهانې مه جوړوې ، يقينا تاسو دخپل ايمان راوړلو نه وروستو کافران شوې يې .

(**وضاحت**) د اسلام په نواقضو کې شپږم ناقض : په دين اسلام او يا دهغې په احکامو پوري ، او همدارنګه دالله تعالی په ثواب او عقاب پوري ټوقي او مسخرې کول کفر دی .

نو هر څوک چې په اسلامي تعليماتو پورې ټوقې او مسخرې وکړي کافر او داسلامي ملت نه خارجيږي .

د بيلګې په توګه که څوک په لمانځه پورې ، يازکات پورې يا روژې پورې اويا په لمونځ کونکو پورې ټوقې او مسخرې وکړي کافر کيږي ، همدغه رنګ که څوک په ګيره پورې ټوقې او مسخرې وکړي کافر کيږي ، ځکه چې ګيره پريښود دنبي کريم ﷺ سنت دي او هغه ﷺ خپل امت ته د ګيرې د پريښو دلو امر کړی دی ، نو په ګيره پورې ټوقې او مسخرې کول کفر دی .

همدغه شان په جنت او دوزخ پورې ټوقې او مسخرې کول کفر دی .

جنت الله تعالی د خپلو نيکانو بندګانو لپاره د نعمتونو او خوشحاليو کور پيداکړی دی ، او دوزخ الله تعالی د کافرانو لپاره دعذاب او کړاونو کور پيداکړی دی ، که څوک په دې

پوري ټوقې او مسخرې وکړي ، نو کافر او داسلامي ملت نه خارجيږي .

همدغه شان د ځينې عملونو په اجر او ثواب پورې ټوقې او مسخرې کول هم کفر دی ، لکه د مثال په توګه چې څوک دا حديث واورې : (عن أبي هريرة رضي الله عنه؛ أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: (من قال سبحان الله وبحمده في يوم مائة مرة، حطت عنه خطاياه وإن كانت مثل زبد البحر)

ابوهريره رضي الله عنه روايت کوي چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي : څوک چې د ورځې (سبحان الله وبحمده)

سل ځله ووايي نو ټول ګناهونه به يې معاف شي اګر که ددرياب دځګ برابر ګناهونه وي .

که څوک په دې حديث پورې ټوقې او مسخرې وکړي نو کافر او داسلامي ملت نه خارجيږي .

نو ددين اسلام په احكامو او تعليماتو پورې او همدغه رنګ په هغه ثوابونو پورې كوم چې الله تعالى د خپلو نيكانو بندګانو دپاره تياركړې دي ، او هغه عذابونه كوم چې الله تعالى دفاسقانو او فاجرانو دپاره تيار كړي دي ټوقې كول كفردى .

او په دې باندې دليل د الله تعالى دا وينا ده : (قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ (65) لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۚ)

ته ورته ووايه : ايا تاسو په الله او دهغه په رسول پورې توقې او مسخرې كولې ؟ عذرونه بهانې مه جوړوې ، يقينا تاسو دخپل ايمان راوړلو نه وروستو كافران شوې يي .

د ټوقو او مسخرو په وجه باندې الله تعالى په دوې باندې دكفر حكم وكړو ، او د دوې كفر يې ثابت كړو .

دا اياتونه د تبوک دغزا په مهال په مجاهدينو کې دهغه کسانو په باره کې نازل شوي وو ، کومو چې په نبي کريم صلی الله عليه وسلم او دهغه په ملګرو پورې ټوقې او مسخرې وکړې ، او داسي وويل : چې مونږ د دوې په څير خيټور په خوراک کې ، او د دوې په څير دروغژن په خبرو کې ، او د دوې په څير کم زړي دجنګ په وخت نه دي ليدلي .

يعني دا پيغمبر او دده ملګري ډير خوراکونه کوې ، او په خبرو کې دروغ وايي ، او دجنګ په وخت کې کمزړي دي خوکله چې دوې دا خبري کولې ، نو عوف بن مالک د دوې داخبرې واوريدلې ، نو ده هغه کس ته چې داخبرې يې کولې وويل : ته دروغژن او منافق يې زه به خامخا نبي کريم صلی الله عليه وسلم ددي خبر ورکووم !

عوف بن مالک ددې لپاره راغې چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته خبر ورکړي ، خو ددې نه مخکې په نبي کریم صلی الله علیه وسلم باندې د الله لخوا وحې راغلې وه او دا ایاتونه الله تعالی نازل کړي وو : (قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ (65)لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۚ)

ته ورتهووایه : ایا تاسو په الله او دهغه په رسول پورې توقې او مسخرې کولې ؟ عذرونه بهانې مه جوړوې ، یقینا تاسو دخپل ایمان راوړلو نه وروستو کافران شوې يي .

د دې ایت د نازلیدلو نه وروستو هغه کس چې دا ټوقې او مسخرې يي کړې وې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته راغی عذرونه او بهانې يي ورته پیش کولې ، چې یا رسول الله داخبرې خو مونږ ستاسو دسپکاوې دپاره نه دي کړې بلکه په دې خبرو سره خو یوائې مونږ د لارې مزل لنډه وو عذرونه او بهانې يي پیشکولې .

او نبي کريم صلی الله عليه وسلم ورته يوائحې همدا ايت لوستلو : (قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ (65) لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۚ)

ته ورته ووايه : ايا تاسو په الله او دهغه په رسول پورې توقې او مسخرې کولې ؟ عذرونه بهانې مه جوړوې ، يقينا تاسو دخپل ايمان راوړلو نه وروستو کافران شوې يي .

او هغه کس چې ټوقې او مسخرې يي کړې وې په ډيرې زارۍ سره يي دنبي کريم صلی الله عليه وسلم نه معافي غو ښتله په داسي حال کې چې دنبي کريم صلی الله عليه وسلم د اوښې پړی يي کلک نيولی وو ، او خپې يي په زمکه باندې په کاڼو کې راښکلې او په ډيره زارۍ سره يي دنبي کريم صلی الله عليه وسلم نه معافي غوښتله !

او نبي کريم صلی الله عليه وسلم ورته يوائحې همدا ايت لوستلو :

(قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ (65) لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۚ)

ته ورته ووايه : ايا تاسو په الله او دهغه په رسول پورې توقې او مسخرې کولې ؟ عذرونه بهانې مه جوړوې ، يقينا تاسو دخپل ايمان راوړلو نه وروستو کافران شوې يي .

نو ددين اسلام په احکامو او تعليماتو پورې او همدغه رنګ په هغه ثوابونو پورې کوم چې الله تعالى د خپلو نيکانو بندګانو دپاره تيارکړې دي ، او هغه عذابونه کوم چې الله تعالى دفاسقانو او فاجرانو دپاره تيار کړي دي ټوقې کول کفردی ، ځکه چې دوې په دين پورې ټوقې نه وې کړې بلکه دوې په صحابه کرامو پورې ټوقې او مسخرې کړې وې او داسې يي ويلي وو چې دا دپيغمبر ملګري ډير خوراکونه کوې ، او دروغ وايي او د جنګ په وخت کې کم زړي دي ، او په دې سره دوې داسلاملت نه خارج شول ، نو دهغه چا به

څه حال وي چې هغوې دين اسلام او يا دهغې په تعليماتو پورې ټوقې او مسخرې کوې ، دمثال په توګه په لمانځه زکات ، روژه وغيره پورې ټوقې او مسخري کوې ، يا په جنت ، دوزخ ، او پل د صراط ، تله دميزان وغيره پورې ټوقې او مسخرې کوي ، نو بيله شک نه دوې په دې ټوقو او مسخرو سره کافر او داسلامي ملت نه خارجيږي .

(الناقض السابع : السحر ، ومنه الصرف والعطف ، فمن فعله أورضي به كفر)

د اسلام په نواقضو كې اوم ناقض : سحر دی او دسحر په قسمونو كې يو قسم (صرف) دښځې او خاوند جدا كول ، او (عطف) يا د ښځې او خاوند به مينځ كې مينه او محبت پيدا كول دي .

نو هر چا چې سحر وكړو او يا په سحر باندې راضي شو كافر او داسلامي ملت نه خارجيږي ، او په دې باندې دليل د الله تعالى دا وينا ده : (وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلا تَكْفُرْ)

او دغو دواړو به هيچا ته ښودنه نه كوله مګر ويل به يې : مونږ يو ازمېينښت يو ، نو ته مه كافر كيږه .

نو ددې ايت نه معلومه شوه چې سحر كول كفر دی .

(**وضاحت**) سحر په لغت کې هغه څه ته وايي چې دهغې سبب او علت خفي او پټ وي .

او په شرعه کې سحر عبارت دی دهغه تعويذونو ، او دمونو او غوټو ، او لوګو نه چې دانسانانو په زړونو او بدنونو کې تاثير کوي ، کله دغه تاثير داسې وي چې انسان مريض شي او کله داسې وي چې ددې دوجې نه انسان مړ شي ، او کله داسې وي چې ددې سحر په وجه د خاوند او ښځې په مينځ کې جدايي راشي وغيره .

او سحر ته سحر ځکه وايي چې دهغې تاثير مخفي او پټ وي او دسحر د تاثير د وجې نه انسان کله مريض کيږي ، او کله د سحر دتاثير دوجې نه انسان مري هم ، او کله دسحر دتاثير دوجې نه دښځې او خاوند په مينځ کې جدا والی هم راځي .

نو ساحر تر هغه وخته پورې جنات ، پیریان ، او شیطانان دخپل ځان نشې تابع کولی ترڅو چې دا ساحر د شرک او کفر مرتکب نشي !

نو ځکه سحر دشرک یو قسم دی او دسحر په وجه باندې انسان د اسلامي ملت نه خارجیږي .

ځکه کله چې ساحر پیریان دخپل ځان تابع کوې ، نو خامخا دشرک ارتکاب کوې ، ځکه چې پیریان دساحر خدمت هیڅ کله نه کوې ترڅو چې دا ساحر په شرک او کفر کې واقع نه کړې .

دمثال په توګه : پیریان ساحر ته ووایي چې مونږ به ستا خدمت او تابعداري کوو ، خو په دې شرط چې ته به قران کریم په ګندګې کې وغورځوې ، او یا به په قران کریم باندي متیازې وکړې ، او یا به زمونږ دپاره ذبحه او قرباني وکړې وغیره ، نو کله چې ساحر دا کارونه ترسره کړې نو

ددې په وجه باندې دی مشرک او کافر شي ، او بیا پیریان ددې ساحر تابع او خبره یې منې ، بیا چې ساحر ورته ووایي چې فلانکی کس ووهه نو هغه وهې تردې که دا ساحر ورته ووایي : چې فلانکی کس مړ کړه نو وژني هغه لره او کله ورته خبرونه وغیره هم راوړې .

ددې وجې نه سحر دشرک یو قسم دی ، نو چاچې دسحر زده کړه وکړه، یا یې بل چا ته دسحر تعلیم ورکړو، او یا یې سحر وکړو، او یا په سحر کولو باندې راضي شو، نو بیله شکه مشرک او داسلامې ملت نه خارجیږې او په دې باندې دلیل د الله تعالی دا وینا ده :

(وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلا تَكْفُر)

او دغو دواړو به هیچا ته ښودنه نه کوله مګر ویل به یې : مونږ یو ازمیښت یو ، نو ته مه کافر کیږه .

ددې ملائکو نه چې به چا وغوښتل چې سحر ورته وښايي نو دوې به ورته نصيحت وکړو، او دسحر زده کولونه به يي منعه کړل ، او ورته به يي وفرمايل : (إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ) مونږ يو ازميښت يو ، نو ته مه کافر کيږه .

او همدارنګه دا وينا دالله تعالی : (وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ)

او سليمان عليه السلام کفر نه وو کړی او ليکن شيطانان کافر شوي وو خلقو ته به يي جادو ښودلو .

ددي اياتونه معلوميږي چې سحر او جادو کفردی او ددې کونکی او په دې باندې راضې کيدونکی کافر او داسلامي ملت نه خارج دی .

او دسحر په قسمونو کې يو قسم (صرف) دښځې او خاوند جدا کول ، او (عطف) يا د ښځې او خاوند به مينځ کې مينه او محبت پيدا کول دي .

دسحر په قسمونو کې یو قسم سحر د(صرف) دی دصرف معنې داده چې په دې قسم دسحر سره دښځې او خاوند په مینځ کې اختلاف پیداکیږې او بیا دیو بل نه جدا کیږې دمثال په توګه چې کله په یو سړي باندې دا سحر وشې نو هغه ته بیا خپله ښځه په ډیر بدرنګ شکل کې ښکارې او نفرت ترینه کوې او نه غواړې چې خپلې ښځې ته نیژدې شي .

او یا داسحر په ښځه باندې وشې نو هغې ته بیا خپل خاوند په ډیر بد رنګ شکل کې ښکارې او ډیر ځله بیا ددې سحر انجام په طلاق باندې سر ته ورسیږې او خاوند خپلې ښځې ته طلاق ورکړې او دیو بل نه جدا شې .

او بل یو قسم دسحر هغه (عطف) دی دعطف معنی داده چې په دې سره د ښځې او خاوند په مینځ کې مینه ډیریږې

دمثال په توګه چې کله په يو سړي باندې دا سحر وشي نو هغه ته بيا خپله ښځه په ډير ښائسته شکل کې ښکاري مينه او محبت يي ورسره زياتيږي ، اګر که په حقيقت کې دا ښځه بد رنګه او بد اخلاقه هم وي .

او يا داسحر په ښځه باندې وشي نو هغې ته بيا خپل خاوند په ډيرښائسته او ښکلي شکل کې ښکاري مينه او محبت يي ورسره زياتيږي ، اګر که په حقيقت کې ددې دا خاوند بد رنګ او بد اخلاقه هم وي ، او دا ټول کارونه دسحر په نتيجه کې پيدا کيږي .

او ددې سحر يو قسم هغه ته (تولة) وايي ، تولة يو قسم دوا ده چې ساحران يي تياروي او په هغې باندې عام خلک دا ګمان کوي چې کله دا دوا دخاوند سره وي نو بيا دښځې ورسره مينه او محبت پيدا کيږي ، او چې کله دښځې سره

وي ، نو بيا د خاوند ورسره مينه او محبت پيدا كيږي او دا تول په سحر كي دا خليږي .

او چاچي سحر وكړه ، او يا په سحر باندي راضي شو نو ددي په وجه باندي دا انسان كافر او داسلامي ملت نه خارجيږي .

او په دي باندي دليل د الله تعالى دا وينا ده : (وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلا تَكْفُرْ) او دغو دواړو به هيچا ته ښودنه نه كوله مګر ويل به يي : مونږ يو ازميښت يو ، نو ته مه كافر كيږه .

اود الله تعالى دا وينا ده (وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيْاطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ)

او سليمان عليه السلام كفر نه وو كړى او ليكن شيطانان كافر شوي وو خلقو ته به يي جادو ښودلو .

ددې ایاتونه معلومیږي چې سحر او جادو کفردی او ددې کونکی او په دې باندې راضي کیدونکی کافر او داسلامي ملت نه خارج دی .

ساحران دسحر په وجه باندې هیڅا ته ضرر او تکلیف نشي رسولی مګر هغه تکلیف او ضرر به ورته رسیږي کوم چې الله تعالی ددې انسان په تقدیر او قسمت کې لیکلی وې لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي دی : (وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ)

او دوې په دې سحر سره هیڅا ته ضرر نشي رسولی مګر دالله تعالی په حکم سره .

(الناقض الثامن : مظاهرة المشركين ومعاونتهم على المسلمين)

د اسلام په نواقضو کې اتم ناقض : دمسلمانانو په خلاف دمشرکانو او کافرانو سره مرسته او مدد کول دي ،او په دي باندي دليل د الله تعالى دا وينا ده :

﴿ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴾

او په تاسو کې چې چا د دوې سره دوستي وکړه، نو يقينا هغه له همدوې څخه دى ، او بيشکه الله تعالى ظالم قوم ته هدايت نه کوي .

(**وضاحت**) د مسلمانانو په خلاف د مشرکانو ، او کافرانو سره مرسته اوکومک کول کفر دى ، او په دې سره انسان د اسلامي ملت نه خارجيږي .

دمثال په توګه دکافرانو او مسلمانانو په مینځ کې جنګ وي او په دې کې یو کس د کافرانو سره د مسلمانانو په خلاف مرسته او تعاون وکړې ، نو په دې عمل سره دا مرسته کونکی د اسلامي ملت نه خارجیږي .

که دا مرسته او کومک په هرشکل کې وې لکه په اسلحې سره دکافرانو کومک وکړي یا په مال سره یا کافرانو ته داسي مشورې ورکړې چې په هغې سره مسلمانانو ته تکلیف او ضرر رسیږي ، په دې ټولو کارونو سره انسان کافر او داسلامي ملت نه خارجیږي،ځکه چې په دې عمل سره ده مشرکان او کافران په مسلمانانو باندي غوره کړل ، او ددینه دا لازمیږي چې دکافرانو سره مرسته او کومک کونکی په اصل کې اسلام او مسلمانان بد ګڼي او کفر او شرک په اسلام باندي غوره کوي ، اودا بیله شکه کفر او ارتداد دی ، لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي دي : (ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ

اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ) دا ځکه چې یقینا دوی هغه قران بد ګڼلی دی چې الله تعالی نازل کړی دی ، نو هغه الله د دوی عملونه برباد کړل .

هرڅوک چې د مسلمانانو په خلاف د کافرانو او مشرکانو سره مدد کوي ، نو په دې کار سره دا کس د اسلامي ملت نه خارجیږي ، ځکه چې د کافرانو سره مدد کول ، په اصل کې د اسلام سره بغض کول دي او د کفر سره مینه کول دي ، او د اسلام سره بغض کول ، او اسلام بد ګڼل کفر دی لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي دي :

(ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ) دا ځکه چې یقینا دوی هغه قران بد ګڼلی دی چې الله تعالی نازل کړی دی ، نو هغه الله د دوی عملونه برباد کړل .

او د مسلمانانو په خلاف د کافرانو سره مدد کول کفر ، او په دې باندې خاص دلیل د الله تعالی دا وینا ده :

(يأيها الذين آمنوا لا تتخذوا اليهود والنصارى أولياء بعضهم أولياء بعض ومن يتولهم منكم فإنه منهم إن الله لا يهدي القوم الظالمين)

اى مؤمنانو تاسو د يهودانو او نصاراو سره دوستي مه کوې دوې په خپلو کې د يو بل دوستان دي ، او په تاسو کې چې چا د دوې سره دوستي وکړه، نو يقينا هغه له همدوې څخه دى ، او بيشکه الله تعالى ظالم قوم ته هدايت نه کوې .

د دې ايت کريمه نه معلومه شوه چې د مسلمانانو په خلاف د کافرانو او مشرکانو سره مدد کول کفر دى .

د (موالات او تولي) په منځ کې فرق : تولي يعنې دکافرانو سره دوستي او مدد کول دمسلمانانو په خلاف دا کفر دى .

او موالات يعنې د کافرانو سره تعلقات او اړيکې ساتل دا ګناه کبيره ده .

اصل د تولي : دکافرانو سره په زړه کې مینه کول دي او بیا ددي محبت په وجه دهغوې سره مرسته او مدد کول د مسلمانانو په خلاف په مال سره ، یا په اسلحې سره وغیره او په نص د قران کریم سره دا کفر دی ، لکه څنګه چې الله تعالی فرمایلي دي : (یاأیها الذین آمنوا لا تتخذوا الیهود والنصاری أولیاء بعضهم أولیاء بعض ومن یتولهم منکم فإنه منهم إن الله لا یهدي القوم الظالمین)

ای مؤمنانو تاسو د یهودانو او نصاری و سره دوستې مه کوې دوې په خپلو کې د یو بل دوستان دي ، او په تاسو کې چې چا د دوې سره دوستې وکړه، نو یقینا هغه له همدوې څخه دی ، او بیشکه الله تعالی ظالم قوم ته هدایت نه کوې .

(ومن یتولهم منکم) یعني څوک چې ستاسونه کافرانو ته واوړې او دهغوې سره دوستې وکړې .

(فإنه منهم) پس هغه یقینا دهمدې کافرانو دجملې څخه شو .

(الناقض التاسع : من اعتقد أن بعض الناس يسعه الخروج عن شريعة محمد ﷺ)

د اسلام په نواقضو کې نهم ناقض : داعقيده لرل چې په ځينې خلکو باند دنبي کريم ﷺ تابعداري فرض نه ده .

هرڅوک چې دا عقيده لري چې ځينې خلک په عبادت او بندګي کي داسي مرتبې ته ورسيږي چې بيا په هغه باندې دنبي کريم ﷺ تابعداري فرض نه وي ، لکه څنګه چې په خضر عليه السلام باندي د موسى عليه السلام تابعداري فرض نه وه ، دا عقيده لرونکی کافر او داسلامي ملت نه خارج دی .

وضاحت : هرڅوک چې دا عقیده لري چې ځیني خلک په عبادت او بندګۍ کې داسې مرتبې ته ورسیږي چې بیا په هغه باندې دنبي کریم ﷺ تابعداري فرض نه وي ، لکه څنګه چې په خضر علیه السلام باندي د موسی علیه السلام تابعداري فرض نه وه دا عقیده لرونکی کافر او داسلامي ملت نه خارج دی او په دې باندي دلیل د الله تعالی دا وینا ده :

﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴾

او څوک چې داسلام نه غیر بل دین غواړي، نو هیڅکله به له ده نه قبول نه کړی شي، او دغه کس به په اخرت کې له تاوانیانو دجملې څخه وي .

ددې ایت کریمه نه معلومه شوه چې هرڅوک چې دا عقیده لري چې ځیني خلک په عبادت او بندګۍ کې داسې مرتبې

ته ورسيږي چې بيا په هغه باندې دنبي كريم ﷺ تابعداري فرض نه وي ، لكه څنګه چې په خضر عليه السلام باندي د موسى عليه السلام تابعداري فرض نه وه ، دا عقيده لرونكى كافر او داسلامي ملت نه خارج دى ، ځكه چې د نبي كريم ﷺ رسالت او پغمبري عامه ده ټولو انسانانو او پيريانو عربو او عجمو ته او په ټولو باندې دنبي كريم ﷺ تابعداري فرض او واجب ده ، ځكه چې د نبي كريم ﷺ په شريعت او رسالت سره مخكني ټول شريعتونه منسوخ شوي دي : لكه څنګه چې الله تعالى فرمايلي دي :

﴿ تَبَارَكَ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِۦ لِيَكُونَ لِلْعَٰلَمِينَ نَذِيرًا ﴾

ډير بركتناك دى هغه ذات چې په خپل بنده يي فرقان (قران) نازل كړى دى ، ددي لپاره چې دى دخلكو لپاره ويره وركونكى شي .

همدغه رنګ الله تعالی فرمايلي دي :

﴿ وَأَرۡسَلۡنَٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولٗاۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدٗا ﴾

ای نبي ته مونږه دخلکو لپاره رسول ليږلی يي او كافي دی الله تعالی د ګوا ه په حيث . همدغه رنګ الله تعالی فرمايلي دي : ﴿ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا ﴾

ته ووايه : ای خلکو بيشکه زه ستاسو دټولو په طرف د الله تعالی راليږلی شوی رسول يم .

او دنبي كريم ﷺ فرمان دی :

﴿ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لاَ يَسْمَعُ بِي أحد من هذه الأمة لا يَهُودِيٌّ، وَلاَ نَصْرَانِيٌّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلاَّ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النار ﴾. (٢)

[٢] رواه مسلم من حديث أبي هريرة رضي الله عنه

په هغه ذات قسم کوم ، دچا په لاس کې چې د محمد ﷺ روح دی ، نه رسیږي زما باره کې خبر په دي امت کې هیچا ته ، نه یهودي ته ، او نه نصراني ته او بیا ایمان نه راوړي په هغه شریعت باندي په کوم چې زه رالیږل شوی یم او مړ شي مګر وي به دی داور والا ونه .

همدغه رنګ د نبي کریم ﷺ بل فرمان دی :

﴿ أعطيت خمسا ، لم يعطهن أحد من الأنبياء قبلي ﴾ ــ وذكر منها...ــ وكان النبي يبعث إلى قومه خاصة ، وبعثت إلى الناس عامة . ()[٣]

ماته پنځه داسي څیزونه راکړی شوي دي کوم چې زمانه مخکي پیغمبرانو ته نه وو ورکړل شوي ،

[٣] متفق عليه من حديث جابر بن عبد الله رضي الله عنه

په دې حدیث کې نبي کریم ﷺ دا ذکر کړی دي – چې مخکنې پیغمبران به خاص یو قوم ته رالیږل کیدل ، او زه دقیامت پوري ټولو انسانانو ته د پیغمبر په حیث رالیږل شوي یم .

ددي ایت کریمه نه معلومه شوه چې هرڅوک چې دا عقیده لرې چې ځینې خلک په عبادت او بندګې کې داسې مرتبې ته ورسیږې چې بیا په هغه باندې دنبي کریم ﷺ تابعداري فرض نه وي ، لکه څنګه چې په خضر علیه السلام باندي د موسی علیه السلام تابعداري فرض نه وه ، دا عقیده لرونکی کافر او داسلامي ملت نه خارج دی ، ځکه چې د نبي کریم ﷺ رسالت او پغمبري عامه ده ټولو انسانانو او پیریانو عربو او عجمو ته او په ټولو باندي دنبي کریم ﷺ تابعداري فرض او واجب ده ، ځکه چې د نبي کریم ﷺ په شریعت او

رسالت سره مخکني ټول شریعتونه منسوخ شوي دي نو تر قیامت پورې په ټولو انسانانو او پیریانو باندي دنبي کریم ﷺ تابعدارې فرض او لازم ده ، او هر چې موسی علیه السلام وو نو دهغه رسالت او پیغمبري یواځې دبني اسرائلو لپاره وه ، نو ځکه په خضر علیه السلام باندي دموسی علیه السلام تابعداري فرض نه وه ، او بل دا چې خضر علیه السلام دغوره قول مطابق د الله تعالی نبي وو ، او دالله تعالی لخوا ورته وحې راتلله ، ځکه الله تعالی موسی علیه السلام ته امر وکړو چې د خضر علیه السلام څخه ځینې علم زده کړي ، لکه دا واقعه الله تعالی په سورت کهف کې بیان کړی ده ، او همدارنګه په صحیح بخاري کې هم ددي واقعې تفصیل ذکر دی لکه څنګه چې نبي کریم ﷺ فرمایلي :

﴿ قام موسى النبي خطيبا فيبني إسرائيل فسئل أي الناس أعلم فقال أنا أعلم فعتب الله عليه إذ لم يرد العلم إليه فأوحى الله إليه أن عبدا من عبادي بمجمع البحرين هو أعلم منك قال يا رب وكيف به فقيل له احمل حوتا في مكتل فإذا فقدته فهو ثم فانطلق وانطلق بفتاه يوشع بن نون وحملا حوتا في مكتل حتى كانا عند الصخرة وضعا رءوسهما وناما فانسل الحوت من المكتل فاتخذ سبيله في البحر سربا وكان لموسى وفتاه عجبا فانطلقا بقية ليلتهما ويومهما فلما أصبح قال موسلفتاه آتنا غداءنا لقد لقينا من سفرنا هذا نصبا ولم يجد موسى مسا من النصب حتى جاوز المكان الذي أمر به فقال له فتاه أرأيت إذ أوينا إلى الصخرة فإني نسيت الحوت وما أنسانيه إلا الشيطان قال موسى ذلك ما كنا نبغي فارتدا على آثارهما

قصصا فلما انتهيا إلى الصخرة إذا رجل مسجى بثوب أو قال تسجى بثوبه فسلم موسى فقال الخضر وأنى بأرضك السلام فقال أنا موسى فقال موسى بني إسرائيل قال نعم قال هل أتبعك على أن تعلمني مما علمت رشدا قال إنك لن تستطيع معي صبرا يا موسى إني على علم من علم الله علمنيه لا تعلمه أنت وأنت على علم علمكه لا أعلمه قال ستجدني إن شاء الله صابرا ولا أعصي لك أمرا فانطلقا يمشيان على ساحل البحر ليس لهما سفينة فمرت بهما سفينة فكلموهم أن يحملوهما فعرف الخضرفحملوهما بغير نول فجاء عصفور فوقع على حرف السفينة فنقر نقرة أو نقرتين في البحر فقال الخضر يا موسى ما نقص علمي وعلمك من علم الله إلا كنقرة هذا العصفور في البحر فعمد الخضر إلى لوح من ألواح السفينة فنزعه

فقال موسى قوم حملونا بغير نول عمدت إلى سفينتهم فخرقتها لتغرق أهلها قال ألم أقل إنك لن تستطيع معي صبرا قال لا تؤاخذني بما نسيت ولا ترهقني من أمري عسرا فكانت الأولى من موسى نسيانا فانطلقا فإذا غلام يلعب مع الغلمان فأخذ الخضر برأسه من أعلاه فاقتلع رأسه بيده

فقال موسى أقتلت نفسا زكية بغير نفس قال ألم أقل لك إنك لن تستطيع معي صبرا قال ابن عيينة وهذا أوكد فانطلقا حتى إذا أتيا أهل قرية استطعما أهلها فأبوا أن يضيفوهما فوجدا فيها جدارا يريد أن ينقض فأقامه قالالخضر بيده فأقامه فقال له موسى لو شئت لاتخذت عليه أجرا قال هذا فراق بيني

وبينك قال النبي صلى الله عليه وسلم يرحم الله موسى لوددنا لو صبر حتى يقص علينا من أمرهما ﴾ ( )

موسى عليه السلام بني اسرائيلو ته بيان كوو ، نو په دي مهال دده نه پوښتنه وكړى شوه چې لوي عالم او پوهه څوك دى ؟

موسى عليه السلام ووېل لوي عالم او پوهه زه يم ، دده داخبره د الله تعالى خوښه نه شوه ځكه چې ده د علم او دپوهې نسبت الله تعالى ته ونه كړه ، نو الله تعالى موسى عليه السلام ته وحې وكړه چې په مجمع بحرين ځاې كې زما يو بنده دى هغه ستا نه ډير پوهه دى هغه ته ورشه ، موسى عليه السلام ووېل اى زما ربه زه به څنګه دهغه ځاې پيدا

---

[٤] - أخرجه البخاري رحمه الله

کړم ، نو ورته وویل شو چې دځان سره یو ماهې په پچې کې واخله او چې کله داماهي دبچې نه ورک شو همدغه ځاي دی موسی علیه السلام سره دیو ځوان چې یوشع بن نون دهغه نوم دی روان شول او په پچې کې یي دځان سره ماهي هم واخست روان وو تردې چې یو ځاې ته ورسیدل چې هلته یو لویه کمر وه دهغې په خواکې ویده شول ، او ماهې د پچې نه پټ ووت او په سمندر کې یي دسورنګ په څیر لاره جوړه کړه .

موسی علیه السلام او دهغه ملګری حیران شول ، یوه شپه او یوه ورځ مزل یي وکړو نو هر کله چې صبا شو ، موسی علیه السلام خپل ملګري ته وویل چې دا زمونږ خوراک راوړه یقینا مونږ په دې سفر کې ستړي شو ، موسی علیه السلام دمجمع بحرین پوري مزل کولو باندي (دکوم ځاې چې ورته امر شوی وو) ستړتیا محسوسه نه کړه ، خو چې

کله دهغه ځاي نه تیر شو نو ستړ تیا یي محسوسه کړه ، نو دهغه ملګری ورته وویل : ایا ستا په یاد دي کله چې مونږ دهغه لوې کمر په خوا کې دمه وکړه ، نو هلته ماهي سمندر ته وننوت ، خو زما نه هیر شو چې تاته یي یاد کړم ، موسی علیه السلام وویل : مونږ دهمدغه ځاي په لټون کې یو پس دواړه په خپلو قدمونو واپس قدم په قدم راوګرځیدل هر کله چې دوې هغه لوې کمر ته رواورسیدل ، نو هلته یي یو سړی ولید چې خپل ځان یي په کپړه باندي پټ کړی وو (همدغه خضر علیه السلام وو) نو موسی علیه السلام ورباندي سلام واچوو ، نو خضر علیه السلام ورته وویل چې دا سلام دي د کوم ځاي نه راوړه ، موسی علیه السلام ورته وویل زه موسی یم ، خضر علیه السلام ورته وویل هغه د بني اسرائیلو موسی ؟

موسى علیه السلام ووېل هو ، بیا ورته موسى علیه السلام ووېل ایا زه ستا تابع شم په دې شرط چې را وښايي ماته هغه علم چې تاته درکړی شوی دی د سمې لارې ، خضر علیه السلام ورته ووېل ای موسى ته زما سره دصبر کولو توان او طاقت نلرې ځکه چې ماته الله تعالی داسې علم راکړی چې ته دهغې په حقیقت نه پوهیږې ، او تاته الله تعالی داسې علم درکړی چې زه په هغې نه پوهیږم !
موسى علیه السلام ورته ووېل که دالله تعالی خوښه وې زه صبر کول ستاسره ، او ستا نافرماني به نه کوم ، نو دواړه د سمندر په غاړه پایدل روان شول ځکه چې دوې سره کشتۍ نه وه ، نو یوه کشتۍ وربانديې راغله ، ددې لپاره چې دځان سره په کشتۍ کې سپاره کړې ، هغوې خضر علیه السلام وپیژنده نو بغیر د کرایه نه یې له ځان سره په کشتۍ کې سپاره کړل ، په دې دوران کې یوه مرغۍ راغله او

دکشتۍ په غاړه کيناسته او په بحر کې يي خپله مښوکه ښکته کړه او دوه ټونګي يي ووهلې خضر علیه السلام وويل ای موسی زما او ستا علم دالله تعالی د علم نه په نسبت داسي مثال لري لکه ددې مرغې په مښوکه اوبه او دا لوې سمندر .

بيا په قصد سره خضر علیه السلام په دې رواني کشتي کې يو ې تختې ته لاس کړې او دکشتۍ نه يي را وويستله موسی علیه السلام ورته وويل دې قوم مونږ بغير دکرايه نه په کشتې کې سپاره کړو ، او ته دهغوې کشتۍ خرابوې چې داخلک په اوبو کې ډوب شي ؟

خضر علیه السلام ورته وويل ايا تاته ما نه وو ويلي چې ته زما سره صبر نشي کولی ، موسی علیه السلام ورته وويل دا ځل ما مه رانيسه زمانه هير شو ، ځکه چې اول ځل خبره دموسی علیه السلام نه هيره شوه ، بيا روان شول نو په يو

هلک ورتیر شول چې دنورو هلکانو سره یې لوبې کولې ، نو خضر علیه السلام دغه هلک دبره طرف دسر نه راونیوو ، او سر یې ترینه په لاس سره جدا کړ ، موسی علیه السلام ورته وویل تا خو یو داسې نفس قتل کړو چې هغه هیڅ جرم نه وو کړی ، او نه یې قتل کړی وو ؟ ! خضر علیه السلام ورته وویل ایا تاته ما نه وو ویلي چې ته زما سره هیڅ کله صبر نشي کولی .

ابن عیینه ویلي چې په دې دویم ځل سره یې ورته تاکید وکړو چې ته صبر نشي کولی ، بیا روان شول په یو کلي ورغلل او دکلیوالو نه یې د خوراک غوښتنه وکړه ، خو هغوې د دوې دمیلمستیا نه انکار وکړو ، او دوې دهغوې یو دیوال ولید چې راغورځیده ، نو خضر علیه السلام هغه دیوال ته په لاس اشاره وکړه او هغه دیوال یې سیده کړو ، موسی علیه السلام ورته وویل : که ستا خوښه وې نو په دې دیوال

سیده کولو باندي به دې مزدوري اخستی وی ! خضر علیه السلام ورته وویل : دا زما او ستا په مینځ کې د بیلتون وخت دی .

نبي کریم ﷺ وفرمایل : الله تعالی دې په موسی علیه السلام رحم وکړي که لږ صبر یي کړی وی ، چې مونږ ته دهغوي نور کارونه هم بیان شوی وی .

ددي حدیث نه هم معلومه شوه چې په خضر علیه السلام باندې د موسی علیه السلام تابعداري واجب نه وه ځکه چې خضر علیه السلام د بني اسرائیلو نه نه وو ، او موسی علیه السلام بني اسرائیلو ته د پیغمبر په حیثیت راغلی وو .

نو هر څوک چې دا ګمان کوي چې د نبي کریم ﷺ په امت کې داسي بندګان شته چې په هغوې باندې دنبي کریم ﷺ تابعدري فرض او واجب نه ده ، دا سي عقیده لرونکې کافر دی او دده دکفر دوه دلیله دي :

لمړي دليل : هغه دادی چې دنبي کريم ﷺ رسالت او پيغمبري ټولو انسانانو او پيريانو ته عامه ده ، او د موسی عليه السلام رسالت او پيغمبري يوائې دبني اسرائيلو دپاره وه ، نو ځکه خضر عليه السلام باندي د موسی عليه السلام تابعداري فرض نه وه ، او هر چې مونږ يو په مونږ ټولو باندي د نبي کريم ﷺ تابعداري فرض ده .

دويم دليل : هغه دادی چې خضر عليه السلام دغوره قول په بنا دالله تعالی نبي وو او وحي ورته کيده ، نو ځکه ورباندي دموسی عليه السلام تابعداري فرض نه وه چې دهغه خپل شريعت وو ، او دموسی عليه السلام خپل شريعت وو ، او هر چې دنبي کريم ﷺ امت دی په دوي ټولو باندي د نبي کريم ﷺ تابعداري فرض ده ، او که څوک دا عقيده لري چې ځينې خلکو باندي دنبي کريم ﷺ تابعداري فرض نه ده او کولی شي چې د الله تعالی عبادت او بندګي وکړي په بله يوه

طریقه باندي نو دا سړی کافر او داسلامي ملت نه خارج دی او په دې باندي دټولو مسلمانانو اتفاق دی ، ځکه چې د نبي کریم ﷺ رسالت او پیغمبري ټولو انسانانو او پیریانو دپاره عامه ده .

هر څوک چې دا عقیده لري چې نبي کریم ﷺ یواځې عربو ته د پیغمبر په حیثیت راغلی وو ، نو دا عقیده لرونکی کافر او داسلامي ملت نه خارج دی ، ځکه نبي کریم ﷺ فرمایلي دي

﴿ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لاَ يَسْمَعُ بِي أحد من هذه الأمة لا يَهُودِيٌّ، وَلاَ نَصْرَانِيٌّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلاَّ كانَ مِنْ أَصْحَابِ النار ﴾ (٥)

په هغه ذات قسم کوم ، دچا په لاس کې چې د محمد ﷺ روح دی ، نه رسیږي زما باره کې خبر په دې امت کې هیڅا

---

٥ رواه مسلم من حديث أبي هريرة رضي الله عنه

ته ، نه یهودي ته ، او نه نصراني ته او بیا ایمان نه راوړي په هغه شریعت باندي په کوم چې زه رالیږل شوی یم او مړ شي مګر وي به دی داور والا ونه .

(الناقض العاشر : الإعراض عن دين اللّه لا يتعلمه ولا يعمل به)

د اسلام په نواقضو کې لسم ناقض : د الله تعالی د دین نه اعراض او مخ اړول دي ، هغه داسي چې نه د الله تعالی د دین تعلم (زده کړه) کوې او نه دالله تعالی په دین باندي عمل کوې، او په دي باندي دلیل د الله تعالی دا وینا ده :

﴿ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَـٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴾

څوک دی لوې ظالم دهغه چا نه چې هغه ته د رب په ایتونو سره پند ورکړی شي ، بیا هغه د دغه ایتونو نه مخ وګرځوي بیشکه مونږ د مجرمانو نه انتقام اخستونکي یو .

وضاحت : د اسلام په نواقضو کې لسم ناقض : د الله تعالی ددین نه اعراض او مخ اړول دي ، هغه داسي چې نه د الله تعالی د دین تعلم (زده کړه) کوې او نه دالله تعالی په دین باندي عمل کوې، او نه دالله تعالی عبادت او بندګي کوې نو دا اعراض کونکی کافر دی ځکه چې نه د الله تعالی دین زده کوې او نه په هغې باندې عمل کوې او نه دالله تعالی عبادت او بندګي کوې ، نو بیشکه په دي حال کې دا دشیطان بندګي کوی وې ، او دشیطان بندګي کونکی کافر دی .

ځیني خلک د دین څخه بي پرواه وې نه دالله تعالی دین زده کوې او نه په هغې باندې عمل کوې او نه دالله تعالی عبادت او بندګي کوې ، نو په حقیقت کې داسي کس د شیطان

عبادت او بندګي کوي ځکه شیطان ورته دا بي دیني ښایسته کړې وي او دا دشیطان بندګي کوي ، ځکه چې په دنیا کې دوه قسمه بندګان وي یو قسم هغه بندګان وي چې د الله تعالی عبادت او بندګي کونکي وي ، او بل قسم هغه بندګان دي چې هغوي دشیطان بندګي کوي ، نو څوک چې دالله تعالی بندګي نه کوي حقیقت کې هغه دشیطان بندګي کوي هر هغه څوک چې دالله تعالی د دین نه بي پرواه وي نه د الله تعالی دین زده کوي ، او نه په دین باندي عمل کوي ، او نه د الله تعالی عبادت او بندګي کوي ، او نه په الله تعالی باندي ایمان لري ، نه لمونځ کوي ، او نه دا عقیده لري چې الله تعالی د ټولو کائناتو خالق او رازق او نظام چلونکی دی ، نو بیله شکه دا کس کافر دی . لکه الله تعالی فرمایلي دي :

﴿وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعۡرَضَ عَنۡهَآۚ إِنَّا مِنَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ مُنتَقِمُونَ﴾

څوک دی لوي ظالم دهغه چا نه چې هغه ته د رب په ایتونو سره پند ورکړی شي ، بیا هغه د دغه ایتونو نه مخ وګرځوي بیشکه مونږ د مجرمانو نه انتقام اخستونکي یو .

همدغه رنګ الله تعالی فرمايلي دي :

﴿وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ فَأَعۡرَضَ عَنۡهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتۡ يَدَاهُۚ﴾

او دهغه کس نه لوي ظالم څوک دی ، چې ده ته دخپل رب په ایتونو سره نصیحت ورکړی شي ، نو دی دهغو نه مخ واړوي ، او هغه عملونه هیر کړي کوم چې دده لاسونو لیږلي دي .

همدغه رنګ دالله تعالی دا فرمان

﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَمَّآ أُنذِرُواْ مُعۡرِضُونَ﴾ او کافران دهغه قران نه چې دوی ته ورباندې ویره ورکولی شي مخ ګرځونکي دي.

ددي ایتونو معلومه شوه چې دالله تعالی د دین نه اعراض او مخ اړول کفر دی .

پاملرنه : هغه نواقض د اسلام چې مخکې بیان شول ددې په ارتکاب سره انسان د اسلامي ملت نه خارجیږي برابره خبره که قصدا ددي ارتکاب وکړي ، او یا په مزاح او ټوقې سره او یا د ویري د وجې ددې نواقضو ارتکاب وکړي په دې ټولو حالاتو کې دا انسان د ملت اسلامي نه خارجیږي ، مګر په حالت د اکراه اوجبر کې بیا انسان معذور وي خو په دې شرط چې زړه یي په اسلام مطمئن وي .

وضاحت : مصنف رحمه الله وفرمایل : چې ددې نواقضو په ارتکاب سره انسان د اسلامي ملت نه خارجیږي برابره خبره

که قصدا ددي ارتکاب وکړي ، او یا په مزاح او ټوقې سره او یا د ویرې د وجې ددې نواقضو ارتکاب وکړي په دې ټولو حالاتو کې دا انسان د ملت اسلامي نه خارجیږي ، مګر په حالت د اکراه اوجبر کې بیا انسان معذور وي خو په دې شرط چې زړه یې په اسلام مطمئن وي .

ددي مثال : لکه یو څوک قصدا په لمانځه پورې ټوقې او استهزاء وکړي ، یا په مزاح او ټوقې سره په لمانځه پورې استهزاء وکړي ، نو په دې دواړو حالاتو کې دا سړی کافر او داسلامي ملت نه خارج دی ، همدغه رنګ هغه څوک هم کافر کیږي چې په خپل مال یا بچو باندې ویریږي او د اسلام ددي نواقضو ارتکاب وکړي ددي وجې نه چې خپل مال او بچې محفوظ وساتي خو په دې شرط چې دده دا ویره داکراه او جبر حالت ته نه وي رسیدلې ، او که دده دا حالت اکراه ته ورسیده نو بیا نه کافر کیږي په دې شرط چې په

ژبه خو د کفر کلمه وايي خو زړه يي په اسلام او ايمان مطمئن وي .

په لنډه توګه ددي مسئلې په اړوند ديو کس پنځه حالتونه دي دهغې لنډ وضاحت دادی :

لمړی حالت : هرڅوک چې د اسلام د نواقضو (کفر) ارتکاب وکړې په ټوقې او مزاح سره ددي حکم دادی چې دا کافر او داسلامي ملت نه خارج دی .

دويم حالت : هرڅوک چې د اسلام د نواقضو (کفر) ارتکاب وکړې په قصد او رښتيا سره ددي حکم دادی چې دا کافر او داسلامي ملت نه خارج دی .

دريم حالت : هرڅوک چې د اسلام د نواقضو (کفر) ارتکاب وکړې د ويرې د وجې نه ددي حکم دادی چې دا کافر او داسلامي ملت نه خارج دی .

څلورم حالت : هرڅوک چې د اسلام د نواقضو (کفر) ارتکاب وکړي په حالت داکره او جبر کې اوخپل زړه هم کفر ته مایله کړې ددي حکم دادی چې دا کافر او داسلامي ملت نه خارج دی .

پنځم حالت : هرڅوک چې د اسلام د نواقضو (کفر) ارتکاب وکړي په حالت داکراه او جبر کې خو زړه ددي مطمئن وې په اسلام باندي ددي حکم دادی چې په دې حالت کې نه کافر کیږې ، نو ټول پنځه حالتونه شول ، په څلورو حالتونو کې کافر کیږې او داسلامي ملت نه خارجیږې ، او په یو حالت کې نه کافر کیږې چې هغه حالت داکراه او جبر دی بیا حالت داکراه او جبر دیته نه وایي چې یوائې د قتل ګواښ ورته وکړی شي بلکه حالت داکراه او جبر دیته وایي چې توره یا اسلحه یي ورته په سر ایښې وې او که چیرې دکفر کلمه ونه وایي نو قتل دهغه یقیني وې په دیته حالت دجبر

او اکراه وايي او په دې حالت کې که چيرې دا سړی د کفر کلمه ووايي نه کافر کيږې ، او په دې باندې دليل د الله تعالی دا وينا ده :

﴿ مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنۡ أُكۡرِهَ وَقَلۡبُهُۥ مُطۡمَئِنُّۢ بِٱلۡإِيمَٰنِ ﴾

هغه څوک چې کافر شو په الله تعالی سره د ايمان راوړلو نه پس (په هغه دالله تعالی غضب دی او دهغه لپاره درد ناک عذاب دی) غير د هغه کس نه چې زور وکړی شي په هغه باندې په دې حال کې چې دهغه زړه په ايمان سره مطمئن وي .

په دې ايت کريمه کې الله تعالی هغه چا ته وعيد او ويره ورکوي څوک چې د ايمان نه وروستو کفر کوي مګر هغه

څوک ددي نه مستثنی (بیل) دی چي اکراه زور او جبر ورباندي وکړې شي ، لکه څنګه چي الله تعالی فرمایلي دي :

﴿ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُۥ مُطْمَئِنٌّۢ بِٱلْإِيمَـٰنِ ﴾

غیر د هغه کس نه چي زور وکړی شي په هغه باندي په دې حال کي چي دهغه زړه په ایمان سره مطمئن وي .

ددینه وروستو بیا الله تعالی فرمایي :

﴿ وَلَـٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْـَٔاخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴾

او لیکن هغه څوک چي په کفر سره خپله سینه فراخه کړي نو په دغه خلکو باندي د الله تعالی لخوا غضب دی او د دوي لپاره ډیر لوي عذاب دی .

دا په سبب د دې چې دوې دنیا وې ژوند په اخرت باندې غوره کړی دی او بیشکه الله ته تعالی کافر قوم ته هدایت نه کوې .

ددې ایتونو نه واضحه معلومه شوه چې په کافرانو باندې د الله تعالی غضب دی او دهغوې لپاره لوې او درد ناک عذاب تیار دی .

او ورسره ددې خبرې وضاحت هم وشو چې دا کوم نواقض د اسلام چې مخکې ذکر شو ددې ارتکاب کول قصد (په خوښې) سره یا په ټوقې سره ، یا د ویرې د وجې نه په دې ټولو حالتونو کې دا کفر دی او ددې مرتکب کافر او داسلامي ملت نه خارج دی ، یوائې یو حالت د اکراه هغه مستثنی دی .

نو هر مؤمن باید دخپل ایمان او دخپلې عقیدې ساتنه وکړې او داسلام ددې نواقضو نه په کامله توګه خپل ځان وساتي .

د الله تعالی نه سؤال کوو چې زمونږ ساتنه وکړي او مونږ ته سلامتیا را په برخه کړي ! او مونږ د اسلام په دین باندې همیشه او ثابت قدمه وساتي ! او مونږ ته مرګ هم په دین اسلام باندې راپه برخه کړي ! او دالله تعالی نه دعا کوو چې مونږ د ټولو فتنو نه مونږ په خپل حفظ او امان کې وساتي ځکه چې الله تعالی په دې باندې قادر او ددې لائق دی .

وصلى الله وسلم على عبد الله ورسوله نبينا محمد وعلى آله وأصحابه والتابعين.

د مضامينو فهرس

م		ص
۱	سريزه	۲
۲	دنواقض اسلام معنى	۲
۳	د اسلام په نواقضو کې لمړى ناقض	۴
٤	هغه احکام چې د شرک سره تعلق لرى	۸
٥	د اسلام په نواقضو کې دوهم ناقض....................	۲٤
۶	د توکل معنى	۲۸
۷	دريم ناقض د اسلام په نواقضو کې	۳۳
۸	د طاغوت پيژندنه	۳۷
۹	څلورم ناقض د اسلام په نواقضو کې	٤٥
۱۰	پنځم ناقض د اسلام په نواقضو کې	٥۱
۱۱	شپږم ناقض د اسلام په نواقضو کې	٥٦
۱۲	اوم ناقض د اسلام په نواقضو کې	٦٤
۱۳	اتم ناقض د اسلام په نواقضو کې	۷٤
۱٤	نهم ناقض د اسلام په نواقضو کې	۷۹
۱٥	لسم ناقض داسلام په نواقضو کې	۹۸